

Holbæk og omegns frimærkeklub 243



KATALOG

»Kunst og frimærker«

4.-6. oktober 1985 - Æglageret, Lindevej - Holbæk

1935-1985

Nº 00835

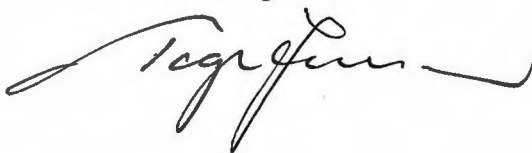
Pris kr. 20,-

Til Holbæk og omegns frimærkeklubs 50-års jubilæum 1985

Jubilæumshilsen fra postmester Tage Jensen, Holbæk.

Det er mig en glæde at byde velkommen til Holbæk og omegns frimærkeklubs store jubilæumsudstilling i anledning af klubbens 50-års jubilæum. Siden verdens første frimærke udkom i England i 1840 har intet andet samlerobjekt vundet så stor udbredelse som frimærker, og det er der mange gode grunde til, for jeg tror, at alle frimærkesamlere er enige med mig om, at man er i godt selskab med frimærker, for de er nemlig værd at samle på.

Med venlig hilsen



Velkommen til Holbæk.

Jeg vil gerne på dette sted rette en tak til de mange, der ved deres støtte har gjort det muligt at gennemføre denne 50-års jubilæumsudstilling.

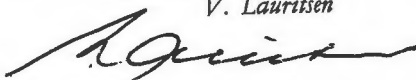
En tak til postmester Tage Jensen fordi han har villet påtage sig hvervet som udstillingens protektor, endvidere en tak til „Æglagerets” bestyrelse, som beredvillig har stillet lokaler til rådighed for jubilæumsudstillingen.

Ligeledes en tak til Post- og Telegrafvæsenet, der har udlånt os uerstattelige arbejder, der normalt opbevares på Postmuseet, her i relation til „Kunst på frimærker”, og sluttelig en stor tak til de mange, der har bidraget til vort jubilæumsprogram med oplysninger, artikler og annoncer.

Med Holbæk og omegns frimærkeklubs 50-års jubilæumsudstilling er det mit håb, at den vil bidrage og vække interesse for filatelen.

Velkommen til jubilæumsudstillingen „Kunst og frimærker”.

V. Lauritsen



Formand for Holbæk og omegns frimærkeklub

Rejst den 13. 2. 1935-

Frimærkesamlere

indbydes til Møde paa Nicolaisens Hotel **Onsdag den 13. ds. Kl. 7** for at søge dannet en Frimærkesamlersklub.

Flere interesserede.

Frimærkesamlersklub i Holbæk.

En Del Frimærkesamlere i Holbæk indbyder til et Møde paa Nicolaisens Hotel Onsdag Aften Kl. 7, hvortil alle interesserede har Adgang. Man vil søge at faa dannet en Klub for Frimærkesamlere i Holbæk og Omegn.

14/2-35

Frimærkesamlersforening i Holbæk.

Paa et i Gaar paa Nicolaisens Hotel af 25 Interesserede afholdt Møde stiftedes Holbæk Amts Filatelistklub med Tilslutning til Danmarks Filatelist-Union, der tæller ca. 30 danske Klubber.

Til Bestyrelse valgtes: Bankass. Aage Manley, Holbæk, Formand. Købmand Viggo Jensen, Jyderup St., Næstformand, Postbud J. Rugtved, Svebølle, Kasserer, Postpakkemester J. A. Jensen, Holbæk, og Kontorbestyrer Niels P. J. Jensen, Holbæk.

Møde afholdes hver 1. Onsdag i Maa-neden Kl. 8 paa Nicolaisens Hotel, Holbæk. Nye Medlemmer optages ved Henvendelse til Bestyrelsen.

50 år er gået siden der i 1935 blev indbudt til et møde angående en frimærkesamlersklub i Holbæk og som det ses af avisudklip fra den gamle protokol, har initiativet ikke været forgæves, idet Holbæk og omegns frimærkeklub gennem årene har ønsket at markere sig udadtil og ved møder og arrangementer bidraget til, at sprede kendskab til det, at være frimærkesamlere.

Der har været afholdt propaganda-udstillinger i 1948, 1962, 1967 og 1972, som hver gang har bevirket en pæn tilgang af nye medlemmer og skulle det også lykkes denne gang ved 50-års jubilæumsudstillingen, er formålet opnået, nemlig at propagandere for filateli og vise andre interesserede og mere udenforstående, hvordan man til daglig arbejder i en frimærkeklub.

Vi vil her på denne udstilling give de besøgende et indtryk af, hvad der interesserer vore medlemmer, og hvorledes der samles her i klubben, og som det fremgår af kataloget, ligger interessen således, at der vises rene katalogsamlinger samt mere udprægede studie- og specialsamlinger, ligesom der også udstilles flere motivsamlinger.

Vi håber, at De vil glæde Dem over, hvad De ser på denne udstilling og byder Dem velkommen til vor jubilæumsudstilling 1985.

Holbæk og omegns frimærkeklub.

Avisudklip fra den gamle protokol



... det var dengang, da entréen til en frimærkeudstilling kostede 25 øre og et 2-Rigsbankskillings vurderedes til 300 kr.

Frimærkeudstilling paa Museet.

Holbæk Museum er paa åbent 2-6, som sædvanligt. Entré, 25 Øre. Serien af reviderede

Frimærker for 100.000 paa Isefjord

I Eftermiddag aabner Frimærkeudstillingen paa Hotel Isefjord. Den dag holdt en særpræget stilling paa »Isen«.

Foreningen af Frimærkesamlere i Holbæk og Omegn har Lørdag holdt en særpræget stilling paa »Isen«.

Frimærkeudstilling i Holbæk i April

Holbæk Amts Filatelisklub, som hidtil har ført en ret stille Tilværelse, vil nu gøre et Forsøg paa at komme i Forbindelse med de utvivlsomt mange Frimærkesamlere som Holbæk



Da Holbæk Amts Filatelisklub forleden aabnede sæsonen, udtalte formanden, at pengeknapheden nu ogsaa kan mærkes hos frimærkesamlerne, saa filatelisten er kommet ind i et dødvande.

-600 TIL FRIMÆRKEUDSTILLING

Frimærkeklubben havde stor Succes paa Udstillingen Lørdag og Søndag. I alt 600 Gæster besøgte den. De fleste af dem var imponerede af smukke Mærker og smukke Indmeldelser. Der fulgte mange Indmeldelser. Der

Holbæk Amts Avis 5/4-48 Stor Interesse for Frimærke-Udstillingen

Holbæk Amts Filatelisklubs Udstilling paa Hotel Isefjord, Søndag, var den mest besøgte og den mest interessante af 400 Mennesker.

Den skaffede nye Medlemmer og giver muligvis et lille Overskud paa Filatelisklubs Frimærkeudstilling paa Hotel Isefjord Søndag blev besøgt af mange mennesker, som med stor Interesse fik den gode

FRIMÆRKE UDSTILLING

paa Hotel Isefjord, Holbæk

Lørdag d. 3. Kl. 16-22

Søndag d. 4 Kl. 10-20

Entre 50 Øre - Børn 25 Øre

Stor Tombola
med mange værdifulde Gevinster



på Lindevej 6 er Holbæk Kunstforenings hjemsted

og betyder som bygning vældig meget for foreningen, dels som arkitektonisk ramme om udstillingerne, dels som socialt samlingspunkt for medlemmerne. Her mødes man til alle Kunstforeningens arrangementer, først og fremmest udstillingerne, men også foredrag, koncerter og ikke at forglemme jazzaftenerne, som har et stort publikum. Det har betydet vældig meget for foreningen at have sin egen bygning, som man har fuld rådighedsret over og er ansvarlig for. Det er dog også noget af et arbejde, for det er en ældre bygning, som hele tiden skal holdes ved lige. Men til dette arbejde har man fået opbakning mange steder fra. Især medlemmerne er en værdifuld støtte, såvel økonomisk som arbejdsmæssigt. Men herudover har Kulturministeriet, Amtet og Kommunen ydet betydelig økonomisk hjælp.

Holbæk Kunstforening er den 3. største af sin art i landet. Det er en gammel forening, som har arbejdet med et pænt antal medlemmer gennem årene. I forbindelse med erhvervelsen af Æglageret steg medlemstallet betragteligt. Det var også nødvendigt for at skabe den fornødne basis for at foreningen kunne klare at have sin egen bygning.

Foreningens bestyrelse gør et stort stykke arbejde for at skabe tillokkende udstillinger. De skal frem for alt være kunstnerisk lodige. Desuden skal de være afvekslende i forhold til hinanden. Der må være repræsenteret forskellige kunstneriske discipliner - maleri, skulptur, grafik, vævning og kunsthåndværk - for at nævne nogle af de mest typiske.

Udstillingen „Kunst og frimærker” er lidt atypisk i forhold hertil, men vi er meget glade for at kunne udvide spektret for vore udstillinger i et samarbejde med Holbæk og omegns frimærkeklub.

En jubilæumshilsen til Holbæk og omegns frimærkeklub

Udstillingen "Kunst og frimærker 1985"

Medens Holbæk og omegns frimærkeklub leverer en spændende frimærkeudstilling på gulvet i Æglageret, vil kunstforeningen give et billede af kunst i frimærker gennem en stor udstilling på væggene.

Der vil være ophængt 67 arbejdstegninger til frimærker, samt farveprøver, prøvetryk og godkendte ark.

Holbæk Kunstforening har taget kontakt med Post- og Telegrafvæsenet, der har været så venlig at udlåne os alle disse uerstattelige arbejder, som normalt opbevares på P & T's museum og arbejdstegningerne er alle i 8 x frimærkestørrelserne.

Kunstforeningen har med sit udvalg bestræbt sig på at finde de kunstnerisk mest interessante eksempler.

Nedenstående kunstnere bidrager med følgende værker:
(Numrene relaterer sig til AFA kataloget 1983/84).

Dan Sterup Hansen: 500, 516-519, 634

Alfred Madsen: 641-643, 672

Henry Heerup: 525, 690-692

Richard Mortensen: 489

Jane Muus: 485, 488, 520, 747, 748

Peter Hentze: 765

Poul Christensen: 467, 484, 496, 499, 510, 511, 513, 532

Rasmus Nellesmann: 409, 410, 426, 434, 454-457, 473-476,
521, 768

Sven Havsteen-Mikkelsen 503-506, 552-556, 566-570, 597-600,
& Alan Havsteen-Mikkelsen: 613-616, 637-640, 730-734, 686-689.

På kunstforeningens vegne

Inger de Stricker

Besøg os på vor stand på udstillingen - Breve - Mønter - Sedler - Vurdering - Køb



Samleren

Vestergade 4 - 4300 Holbæk - Tlf. (03) 44 10 51



Frimærker 50 % AFA

- Vi køber også gerne bedre enkeltmærker sæt, breve og hele samlinger
- Vi har altid et stort lager i frimærker og tilbehør
- Vil du sælge? - Lidt eller meget? - Spørg først hos SAMLEREN, Vestergade 4, 4300 Holbæk

Guld og sølv købes -



Danmarks Poststempler - Holbæk

v/ Hans Eblern Jensen, Henning Kaaber og Henrik Eis

HOLBÆKS POSTSTEMPLER

Holbæks stempelhistorie begynder i 1845 ligesom for andre 102 byer i kongeriget og hertugdømmerne, men som for de allerfleste byer i kongeriget, er det kun ganske få aftryk, man kender fra tiden før frimærkernes indførelse.

Ved indførelsen af frimærker, som var et led i ændringen til enhedsporto for brev-forsendelser pr. 1. april 1851, skulle man også sørge for, at frimærkerne ikke kunne bruges igen. Derfor udsendte man til alle postkontorer og postekspeditioner til brug fra denne dato særlige annulleringsstempler, som fik en 33 års levetid.

Annuleringsstempler -

De første udsendte annulleringsstempler var såkaldte stumme - de bestod af 4 koncentriske ringe med en prik i midten.

Den tidligst kendte anvendelse i Holbæk er den 7. april 1851.



Ca. den 29. oktober 1852 udsendtes de første - ca. 40 - nummerstempler til posthusene. Holbæk fik - efter bogstavorden - nr. 28, og allerede den 31. samme måned indsendte Holbæk, som forlangt, sit stumme stempel. NUM 28-1 har svungen fodstreg på 2-tallet, og det kendes anvendt til sommeren 1867.

Den 31. juli 1867 rekvireres et nyt nr. 28, som tilsendes 19. august. Det har lige fodstreg og kendes til 1880. Herefter repareres det (nu NUM 28-3), men er vanskelig at skelne fra NUM 28-2. Ydre ring er dog meget tynd. Dette kendes frem til 1884, hvor alle annulleringsstempler hjemkaldes den 8. april.

Formodningen visse steder om et fjerde NUM 28 må afvises.

Sporadisk har man anvendt dagstempler til annullering, men ikke systematisk.

Dagstempler -



ANT IIB

„Kartestempel“

Det i indledningen nævnte dagstempel fra 1845 i ANT IIB var i brug ved frimærkernes indførelse og blev anvendt indtil, det i begyndelsen af 1853 blev indsendt til reparation. Inden det reparerede stempel returneredes, har man som dagstempel anvendt et såkaldt „kartestempel“, et stempel til intern tjenstligt brug.



ANT III



ANT IV



ANT V



ANT VIII

Ved at fjerne den indvendige halve ring (og reparation af typer m. m.) blev det første dagstempel ændret fra ANT IIb til ANT III. De på samme måde ændrede stempler er alle karakteristiske ved, at punktum efter bynavnet er bibeholdt. Stempellet anvendes til ind i 1862 og senere som reserve.

Et nyt stempel leveres 21. maj 1862 i type ANT V med klokkeslet. Det repareres i sommeren 1865 og anvendes til tider som ANT IV uden tidsangivelse forneden. Sandsynligvis i midten af 1870'erne leveres typer for angivelse af POST til anbringelse forneden i stemplet (nu ANT VIII).



LAP IIa-1



LAP IIa-2

I januar 1868 leveres en ny type stempel, nemlig med lapidartyper i teksten (LAP IIa-1) og med gravøraftryk den 22.01. Det anvendes sideløbende med de nævnte ANT-stempler til det engang i 1875 afløses af et stempel, der ligner det meget, LAP IIa-2. Bogstaverne er lidt mindre i højden, L har skrå fodstreg og E længere midterstreg. Det kendes frem til 1883.



LAP VIIb



LAP IIa-3

I begyndelsen af 1881 er der imidlertid allerede kommet et nyt dagstempel nu i LAP VIIb med buet POST. Det er det første Holbæk-stempel, der er stavet med Æ. Selvfølgelig anvendes det fra april 1884 som annullering, idet NUM 28 som nævnt er tilbagekaldt. Stempellet kendes til slutningen af 1891.

I 1889 til 1891 kendes et LAP IIa-3, som ikke har noget fælles med de tidligere af denne type. Det kendes specielt på K, hvor den skrå nedstreg begynder et stykke oppe på den skrå opstreg. Det staves også med E.



BRO Ia-1



BRO Ia-2

Det første stempel i brotype BRO Ia-1 kendes med gravøraftryk fra 25.11.91. og det kendes massivt anvendt til udgangen af 1897 og derefter sporadisk i 1902 og 1903. Med start i 1898 kendes et BRO Ia-2, som anvendes til ca. midt i 1908.



BRO Ia-3



BRO Ia-4

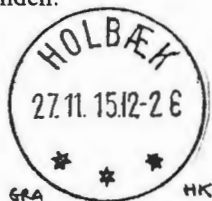


BRO IIb-1



BRO IIb-2

Et tredje stempel af samme type, BRO Ia-3 leveres med gravøraftryk 10.08.08. og yderligere et leveres med gravøraftryk den 28.08.08., altså omtrent samtidig. De er meget ens, men bogstavtyperne i det første er tykkere end i det andet, og de 3 stjerner er spidsere i det første. De anvendes til begyndelsen af 1914 henholdsvis slutningen af 1912, og de omdannes med gravøraftryk henholdsvis 21.02.14. og 11.03.14. til BRO IIb-1 og BRO IIb-2, hvor tværlinierne og gitterstregene er fjernede. De spidse stjerner er bibeholdt i BRO IIb-1, men bogstavtyperne er blevet mere lig hinanden.



BRO IIb-3



BRO IIId

Med gravøraftryk 27.11.15. leveres et nyt stempel BRO IIb-3, som har en del smallere bogstaver. Det omdannes ca. 1928-29 til BRO IIId, som har time og minut-angivelse.



BRO IIb



BRO IIc-1



BRO IIc-2



BRO IIId-1

Men i mellemtiden kommer brotype II-stemplerne. I postmuseet findes et aftryk med dato 9.10.23. Stemplet er BRO IIb, og det kendes anvendt til udgangen af 1927. Derimod er aftryk efter et stempel i BRO IIc(-1) med gravøraftryk 28.1.28. endnu ikke registreret. Det er derimod et andet BRO IIc-2, som kendes i slutningen af 1928 og i 1929. Grunden til, at BRO IIc-1 ikke er fundet, kan måske skyldes, at det hurtigt er blevet ændret til BRO IId-1 (med time og minuttal). Det kendes fra begyndelsen af 1930 og ind i 1934.

Ind imellem - og også sporadisk senere - helt op i 1940'erne - anvendes det ovenfor omtalte fra BRO IIb-3 omdannede BRO IId.



BRO IId-2



BRO IId-3

I 1933 kommer et nyt BRO IId-2, som kendes til slutningen af 1935, hvor det afløses af BRO IId-3, som kendes anvendt til udgangen af 1938.



BRO IIc-3

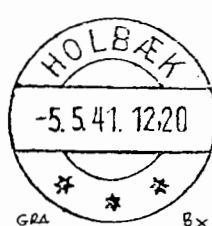


BRO IId-4

Nu optræder igen et stempel, som muligvis aldrig har været anvendt. Med gravøraftryk 13.3.39. er leveret et BRO IIc-3, men fejlen er hurtigt opdaget - muligvis inden det er sendt afsted til Holbæk; det skulle ikke være med time til time tidsangivelse, men med time og minut, og allerede med gravøraftryk 28.3.39. kommer det igen, men nu som BRO IId-4, og det kendes anvendt i 1940 og 1941.

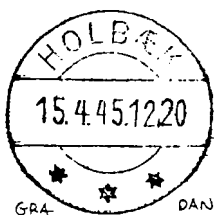


BRO IId-5



BRO IId-6

Man begynder nu at mærke krigens mangel på materialer. Der kommer nemlig nu to stempler, som gentagne gange sendes til reparation. Det første kendes fra 1941, BRO IId-5, men er allerede leveret med gravøraftryk 16.1.40. Det bliver repareret i marts 1943 og kendes året ud. Det andet med benævnelsen BRO IId-6 er leveret med gravøraftryk 5.5.41.; det har været til reparation i 1943, 1945 og 1946. I 1945 ændres bogstaverne til noget mindre typer, men placeringerne og andre mål er iøvrigt ens helt frem til 1948.

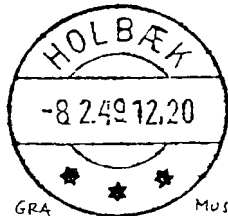


BRO IId-7



BRO IId-8

Et stempel, som vi foreløbig kun kender et enkelt aftryk af, BRO IId-7 er leveret fra gravøren den 15. maj 1945, men har gravøraftryk 15.4.45. Uoverensstemmelsen skyldes sikkert de sidste hektiske dage under besættelsen. Det næste stempel, BRO IId-8 er leveret fra gravøren 9.1.47. og kendes i 1947 og 1949.



BRO IId-9



BRO IId-10

Nu begynder vort materiale at være noget tyndt, men vi kender til gengæld nu alle (?) gravøraftrykkene. Der er dog en kortere periode igen med nogle originaler som vi kan registrere i skemaet.

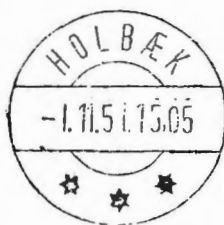
Aftrykkene er meget ens og bør ses gennem transparenter.

Først kommer der dog 2 stempler, hvor vi næsten intet materiale har. Det drejer sig om BRO IId-9 leveret 8.2.49. og BRO IId-10 leveret 24.8.49. Brugen af de næste stempler kan aflæses af skemaet. Og derefter gengiver vi de øvrige kendte aftryk fra gravøren, således at de samlere, som ønsker at arbejde videre med Holbæks nyere stempler har mulighed derfor. Der foreligger imidlertid ikke noget om, hvorvidt de viste stempler er nye på leveringstidspunktet eller evt. reparerede ældre.

Ligeledes vides det heller ikke om, der eventuelt skulle mangle nogle gravøraftryk. Såfremt der skulle være samlere, som har rettelser eller tilføjelser til vore angivelser, vil vi være meget taknemmelige for oplysninger derom.



BRO IId-11



BRO IId-12



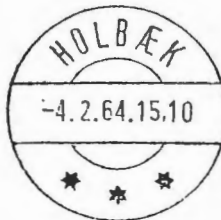
BRO IId-13

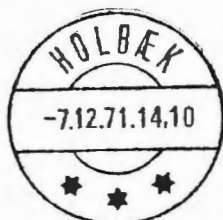
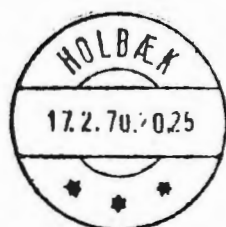


BRO IId-14



BRO II-d15





*****JKE*****													
D A N M A R K S P O S T S T E M P L E R													
Lb. nr.	Stempel-inskription	Stempel-type	Udsende, mål og slid	Far-ve	Anv	Tildeling kode	dato	Tidligste dato	kode	Seneste dato	kode	Ophør dato	kode
ANMULLERINGSSTEMPLER før 8.4.1884													
A	Stuat	STU I		sort	ANN	TIL	1 4 1851	7 4 1851	CA	11 10 1852	HSM	31 10 1852	IND
B	28	NUM 28-1	Buet fod på 2	sort	ANN	LEV	c29 10 1852	5 11 52	Hj	21 6 1867	HK		
C	28	NUM 28-2	Lige fod på 2	sort	ANN	LEV	19 8 1867	5 7 1862	Hes	17 2 1880	Mus		
2a	HOLBEK	ANT V		sort	ANN			5 9 1865	HK	31 12 1880	HK		
2b	HOLBEK	ANT IV		sort	ANN			30 7 1875	OH				
D	28	NUM 28-3	Samme, men opgraveret	sort	ANN			17 3 1881	HK	15 1 1884	Mus		
DAGSTEMPLER													
1a	HOLBEK.	ANT IIb	Fast 18	sort	AFG	BES	15 4 1845	20 6 1850	HEJ	31 1 1853	Hes	13 2 1853	OMD
	HOLBEK.	BUE	Primitivt kartestempel	sort	AFG	RES		5 3 1853	AC	10 3 1853	HM		
1b	HOLBEK.	ANT III		sort	AFG	LEV	12 3 1853	22 3 1853	C	5 7 1865	AC		
2a	HOLBEK.	ANT V	Tiætal	sort	AFG	LEV	21 5 1862	5 7 1862	Hes	23 8 1867	Mus		OMD
2b	HOLBEK	ANT IV	Uden nedre betegn.	sort	AFG	OMD		17 6 1862	HK	28 8 1875	AC		OMD
3a	HOLBEK	LAP IIa-1	Lige POST, smalt H	sort	AFG	LEV	23 1 1863	15 4 1868	SAP	15 5 1875	Eis		
2c	HOLBEK	ANT VIII	Lige POST	sort	AFG			12 10 1875	HEJ	18 12 1878	Mus		
3b	HOLBEK	LAP IIa-2	Lige POST, bredere H	sort	AFG			26 12 1875	Eis	19 4 1883	HK		OMD
4	HOLBEK	LAP VIIb	Buet POST	sort	AFG			17 3 1881	Eis	15 1 1884	Mus		
-	-	-	-	sort	ANN			2 10 1885	Mus	21 11 1891	Eis		
3c	HOLBEK	LAP IIa-3	Brede bogstaver	sort	ANN			3 5 1889	HK	14 2 1891	Eis		
5	HOLBEK	BRO Ia-1	10 gitterstreger	sort	ANN	GRA	25 11 1891	30 11 1891	HK	31 12 1897	Mus		
6	HOLBEK	BRO Ia-2	8 gitterstreger, tykke	sort	ANN	LEV	1898	24 4 1898	HK	24 5 1908	HK		
5	HOLBEK	BRO Ia-1	10 gitterstreger	sort	ANN	RES		30 7 1902	HK	17 3 1903	Bx		
7a	HOLBEK	BRO Ia-3	8 gitterstreger, tynde	sort	ANN	GRA	10 8 1908	23 8 1908	HK	3 2 1914	Mus	1914	OMD
8a	HOLBEK	BRO Ia-4	8 gitterstreger, tynde	sort	ANN	GRA	27 8 1908	4 9 1908	Mus	11 10 1912	HK		OMD
8b	HOLBEK	BRO IIb-1	Spidse stjerner	sort	ANN	GRA	21 2 1914	26 2 1914	HK	5 11 1915	HK		
7b	HOLBEK	BRO IIb-2		sort	ANN	GRA	11 3 1914	15 11 1915	Bx	2 10 1922	Mus		OMD?
9a	HOLBEK	BRO IIb-3		sort	ANN	GRA	27 11 1914	26 6 1915	HK	16 10 1928	HK		OMD
7c?	HOLBEK	BRO IIb	krøllet E	sort	ANN			9 10 1923	Mus	28 12 1927	HK		
10a	HOLBEK	BRO IIc-1	Tiætal 24 timer	sort	ANN	GRA?	28 1 1928	ikke kendt af JKE					OMD
11a	HOLBEK	BRO IIc-2		sort	ANN			31 10 1928	Bx	7 9 1929	Mus		OMD
9b	HOLBEK	BRO IIId	Timer og min.	sort	ANN			24 9 1929	HK	10 8 1945	HK		
10b	HOLBEK	BRO IIId-1	-	sort	ANN			22 1 30	HK	18 3 1934	HK		
11b	HOLBEK	BRO IIId-2	-	sort	ANN			1 4 1933	HK	29 10 1935	Bx		
12	HOLBEK	BRO IIId-3	-	sort	ANN			9 11 35	HK	20 6 1939	HK		
13a	HOLBEK	BRO IIc-3	Tiætal 24 timer	sort	ANN	GRA	13 3 1939	nappe anvendt				3 1939	OMD
13b	HOLBEK	BRO IIId-4	Timer og min.	sort	ANN	GRA	28 3 1939	15 11 1939	HK	24 3 1941	HK	1941	OMD
14a	HOLBEK	BRO IIId-5	OPG 1943 m.bredere B	sort	ANN	GRA	16 1 1940	9 7 1941	Bx	8 12 1943	HK		OMD
13c	HOLBEK	BRO IIId-6	OPG 1945 m.mindre B	sort	ANN	GRA	5 5 1941	16 3 1941	HK	12 1 1948	HK		
14b	HOLBEK	BRO IIId-7	Lavere og buttede bogst.	sort	ANN	GRA	15 5 1945			8 4 1947	Bx		
15	HOLBEK	BRO IIId-8		sort	ANN	GRA	9 1 1947	22 5 1947	HK	11 2 1949	HK		
16	HOLBEK	BRO IIId-9		sort	ANN	GRA	8 2 1949	4 7 1950	HK				
17	HOLBEK	BRO IIId-10		sort	ANN	GRA	24 8 1949			22 1 1951	HK		
18	HOLBEK	BRO IIId-11	Høje bogstaver	sort	ANN	GRA	20 6 1950	19 8 1950	HK	1 7 1954	HK		
19	HOLBEK	BRO IIId-12		sort	ANN	GRA	1 11 1951	23 1 1952	HK	21 12 1953	HK		
20	HOLBEK	BRO IIId-13		sort	ANN	GRA	15 12 1951	20 3 1954	HK	8 8 1957	HK		
21	HOLBEK	BRO IIId-14		sort	ANN	GRA	13 5 1954	26 2 1955	HK	23 2 1956	HK		
22	HOLBEK	BRO IIId-15		sort	ANN	GRA	12 5 1955	9 4 1956	HK	22 7 1958	HK		



Henning Kaaber
Hans Ehlern Jessen
Henrik Eis

PRØVNING
af danske poststempler.

Materiale sendes til H. Eis,
Toftholmsvej 23, 3660 Stenløse

Økonomitilbud i familiestørrelse

Andelsbanken har tilbud, du ikke kan få andre steder.
Kom og hent den nye brochure "Hvad en familie har brug for":



ANDELSBANKEN
Vi arbejder med penge - for mennesker



Postmester Tage Jensen, Holbæk

Holbæk postkontor - før og nu . . .

Holbæk og omegns frimærkeklub har ved flere lejligheder haft besøg af postmester Tage Jensen, der har fortalt om Holbæk postkontor gennem tiderne. - Til klubbens jubilæums-katalog har vi bedt postmesteren om at bidrage med en artikel og nedenstående fortælles bl. a. om, hvordan et moderne postkontor fungerer med ca. 250 ansatte, fordelt på ialt 15 underlagte posthuse i Holbæk-området.

Desværre kan det ikke med sikkerhed fastslås, hvornår postkontoret i Holbæk er oprettet.

Holbæk er nævnt i Christian den IV.'s forordning af 24. december 1624, hvor med Danmark fik et organiseret offentligt postvæsen. Der blev efter forordningen oprettet ialt 9 postruter, hvoraf en gik fra København over Roskilde og Holbæk til Kalundborg. Når jeg siger gik, skal det forstås bogstaveligt. Der var nemlig tale om gående bude. Ruten fra København til Kalundborg udførtes én gang om ugen. Den eneste af de 9 ruter, der var kørende, var ruten fra København til Hamburg. Her var rejsetiden 8 dage.

Forordningen indeholder også detaljerede takster, f. eks. kostede det 4 skilling at sende et brev fra København til Roskilde, 6 skilling til Holbæk og 8 skilling til Kalundborg.

Som jeg nævnte indledningsvis, ved man ikke med sikkerhed, hvornår Holbæk postkontor er oprettet. Men ifølge Albert Thomsen's „Holbæk Købstads Historie” var den første postmester i Holbæk Johan Eggers (1664–1700).

Eggers blev forøvrigt senere borgmester i Holbæk.

En fuldstændig fortegnelse over postmestre i Holbæk findes på side 69.

Postmesterembedet har formentlig de første par århundreder været et bierhverv. Den første faguddannede og fuldtids-beskæftigede postmester var N.T.A. Dall, som virkede fra 1866–1890. I hans tid flyttede postkontoret til jernbanestationen og fik lokaler i den vestlige del af stationsbygningen. I 1899 opførtes en selvstændig postbygning øst for jernbanestationen. Denne bygning husede Holbæk postkontor indtil 1973, da den nuværende postbygning blev taget i brug.

Holbæk postkontor er et såkaldt områdepostkontor. - D.v.s. at kontoret er administrativ enhed for et antal underlagte posthuse, for tiden 15 ialt.

Området har fra gammel tid strakt sig fra Tornved til Munkholmbroen og fra sydsiden af Lammefjorden til Åmosen samt ikke at forglemme Orø.

I forbindelse med en strukturændring, som blev gennemført i 1981, blev antallet af administrativt selvstændige post-

kontorer reduceret fra godt 250 til i dag 130 i hele landet.

Ved denne lejlighed blev Svinninge og Tølløse postkontorers distrikter henført til Holbæk postkontor og området omfatter i dag Holbæk, Jernløse, Svinninge, Tølløse og halvdelen af Tornved kommune.

I dette område er der godt 24.000 husstande foruden ca. 3.000 fritidshuse (navnlig på Tuse Næs og Orø). Den daglige omdeling af post til alle disse husstande varetages af 63 landpostbud og 30 brevbærere i de bymæssige områder. Endvidere er der særlige pakkeomdelingsdistrikter i Holbæk og Tølløse, medens pakkeposten i øvrigt medtages af landpostbudene.

Jeg tør godt vove den påstand, at P & T er den virksomhed i Danmark, som til daglig har langt den største og bredeste berøringsflade til virksomheder og private - vore kunder.

Den samlede medarbejderstab i postkontorets område tæller ca. 250 personer, hvoraf mange deltidsbeskæftigede. Omregnet til heltidsbeskæftigede udgør personalet knap 200 personer.

Et par tal fra virksomhedens omfang.

På årsbasis omdeles i hele området:

ca. 10.000.000 brevforsendelser

„ 4.000.000 aviser og blade

„ 3.000.000 adresseløse reklamer

„ 300.000 pakker

Af afgående forsendelser ekspederer vi ligeledes årligt:

ca. 6.500.000 brevforsendelser

„ 100.000 pakker

„ 4.000.000 aviser og blade

„ 1.300.000 indbetalinger til et samlet beløb af 1.980 millioner kr.

I de nævnte statistiktal har jeg koncentreret mig om vore „hovedprodukter“, som fortsat er befordring af breve, aviser og blade samt pakker og betalingsformidling via postgirosystemet. Men P & T må naturligvis som enhver anden moderne virksomhed til stadighed udvikle nye „produkter“ eller tilbud til kunderne og da man har bedt om en aktuel artikel, føler jeg, at jeg med sindsro i korthed kan omtale nogle af P & T's nyeste service-tilbud.

Postfax -

Postfaxforsendelser kan være håndskrevne eller maskinskrivne breve, tegninger, diagrammer o. l. - Materialet overføres



Billedet viser Holbæk postkontor og Holbæk jernbanestation omkring århundredskiftet. Statuen til venstre forestiller Frederik VII og den står nu i Bysøparken.

via telefonnettet og fremkommer som en sort-hvid kopi.

Der er nu opstillet faksimileudstyr på samtlige områdepostkontorer, og der er indgået aftaler med andre lande, så Postfax er verdensomspændende.

Overførelsen varer kun ganske få minutter, og modtageren kan få sin post-faxforsendelse enten med posten på den ordinære omdeling eller udsendt med ekspresbud, hvis afsenderen ønsker det. Endelig kan afsenderen forlange telefonisk advisering af modtageren, som så har mulighed for at hente forsendelsen på posthuset.

Kurérpost -

P&T er medlem af Express Mail, en international kurérpostorganisation, som består af en lang række postvæsener verden over.

Der kan sendes såvel brev- som pakkepost som kurérpost til stort set hele Vesteuropa samt til U.S.A., Canada, Argentina, Egypten, Kina, Sydkorea, Tunesien og Tyrkiet, ialt 24 lande er med i ordningen og der kommer flere til. En kurérpostforsendelse fra Danmark kan f. eks. udleveres til en adressat i Buenos Aires onsdag, hvis den indleveres mandag inden kl. 17.00 på et hvilket som helst af de 130 områdepostkontorer i Danmark.

Postens lydbrev

er en lille pakke til 17 kr. For de 17 kr. får man et kassettebånd med en spilletid på 2 x 10 minutter, en foret konvolut, frankering op til 100 gr. - det betyder, at lydbrevet kan sendes som luftpost over hele verden - og en adresseetiket, der kan bruges, hvis lydbrevet

skal retur. - Returportoer er dog ikke med i prisen. Lydbreve kan købes på alle landets posthuse.

Regningsservice -

Postgiroen lancerede i oktober 1984 et nyt servicetilbud - regningsservice.

Det er et tilbud om betalingsstyring til alle, der har eller opretter en postgiro-konto. En kontohaver kan indsende indbetalingskort, gireringskort og udbetalingskort til postgirokontoret i indtil 90 dage, før de skal betales, og så betales der på den dato, som kontohaveren har fastsat. Det er ganske enkelt at benytte sig af regningsservice. Der skal blot anføres betalingsdato på hvert enkelt girokort. Kortene indsendes i særlige, gule konvolutter. Resten klares af postgirokontoret.

Postgiro taxi-bon

er en anden nyhed fra postgiro.

Hyrevognsbranchen, trafikministeriet og P&T har i fællesskab truffet aftale om, at postgiro taxi-bon'er fra marts 1985 er gyldigt betalingsmiddel i hyrevogne over hele landet.

Ordningen kan benyttes af både private og firmaer. Det eneste, der kræves er, at såvel kunde som taxivognmand hver har en postgirokonto, hvorefter betalingen for køreturen ordnes som almindelig girering.

— — —

Det er mit håb, at jeg med disse spredte betragtninger har formået at give udtryk for, at vel er postvæsenet en gammel virksomhed, men at det også er en moderne virksomhed i nær kontakt med det samfund, det skal betjene.

Holbæk, maj 1985

Med venlig hilsen

Tage Jensen

Allianceringen - en ny variant -



Diamanter
- for evigt

hvor din viv vil elske at samle med - (*in natura*)

Glød din viv med en alliancering - giv den i „utide“ - så er den endnu mere kærvkommen. - Hvis du starter med en diamant i en 14 karats hvidguldtring - har vi dem til priser fra det samme, som AFA noterer for blot eet af nedenfor viste mærker.

Senere kan der udbygges med en eller flere diamanter - f. eks. i takt med, at du udbygger frimærkesamlingen.

Det er en ny måde at samle på - og du får din viv med i det.



Du har måske et eller flere af disse mærker - men har din viv en alliancering? - (Piger elsker diamanter - også givern). Frimærkesamlere elsker rabatter - og derfor giver vi mod forevisning af denne annonce **10 procent rabat** ved køb af allianceringen inden den 20. oktober 1985.



GULD & SØLV HUSET

AHLGADE 19 HOLBÆK

TELEFON (03) 43 41 35



Teksten til Holbæks første
tekstmaskinstempel
fra 1936

Kan man ikke få den man elsker – må man elske den man får . . .

- om tekstmaskinstempler
ved B. Kolind-Hansen,
Kalundborg frimærkeklub

Med ovenstående talemåde er der vel egentlig ikke tænkt på frimærker og på at samle frimærker - men alligevel! -

Mange andre end jeg har sikkert været i den situation, at man har samlet frimærker i en del år og nu har en samling af f. eks. Danmark, hvor der er en del „dyre huller“, der mangler at blive fyldt ud. Hvis man så ikke har lyst til eller mulighed for at bruge kapital hertil, så må man finde på noget andet at samle på. For mit vedkommende blev det tekstmaskinstempler, jeg kom til at samle på, og med henvisning til overskriften kan jeg roligt sige, at det ikke er blevet en skuffelse.

Det var lidt af en tilfældighed, der satte mig i gang. Jeg var på daværende tidspunkt medlem af Holbæk og omegns frimærkeklub, hvor også Rugtved fra Svebølle var medlem.

Jeg havde set disse tekstmaskinstempler på nogle breve og mente, at dem var der da vist ikke andre, der kunne finde på at samle på. Jeg viste mine stempler til Rugtved ved et klubmøde, og han

kunne fortælle mig, at der var andre, der samlede på tekstmaskinstempler, og at der endda var lavet et katalog over disse. Og så gik jeg i gang.

Når jeg er sammen med andre filatelister og viser frem, hvad jeg samler på, bliver jeg ofte stillet over for dette spørgsmål: „Hvorfor dog samle på noget sådant? Ja, hvorfor egentlig ikke? Nogle samler på bystempler, særstempler, 1. dagsstempler o.s.v. - Jeg samler altså på tekstmaskinstempler.

Inden for dette område kræves der også megen viden for at kunne bestemme forskellige klichéer, kendskab til de anvendte stempler ved posthusene, anvendelsesperioder m. v.

Ved frimærkeannulleringen påbegyndtes



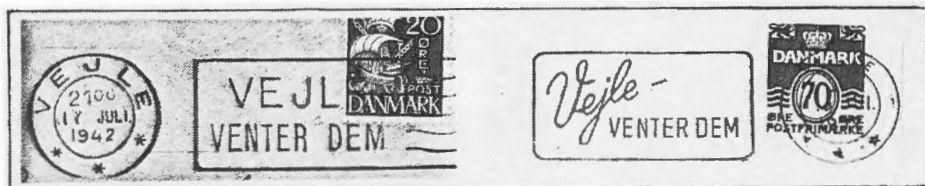
Tekstmaskinstempel fra 1973

i 1924 anvendelsen af nogle stempelmaskiner, der foruden afgangskontoret med dato og klokkeslet tillige kunne afstemple en tekst med i begyndelsen propaganda for en bestemt begivenhed men senere også opfordringer til publikum i al almindelighed.

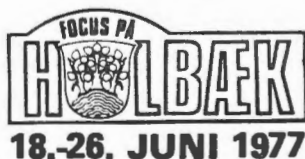
Allerede i 1935 opstillede ingeniør Arnholz i „Nordisk Filatelistisk Tidsskrift“ en fortegnelse over de indtil da anvendte tekstmaskinstempler, og denne udgave er senere blevet videreført af flere, senest af Helge Truelsen, hvis seneste katalog udkom i revideret udgave i 1983.

Tekstmaskinstempler kan deles op i 2 hovedgrupper:

Fra 1924—45, tekstmaskinstemplet til højre for datostemplet og
fra 1945—, tekstmaskinstemplet til venstre for datostemplet.



Inden for disse 2 hovedgrupper forekommer flere typer af tekstmaskinstempler. Disse typer kan specificeres som nedenfor:



Daterede begivenheder, bruges i een bestemt periode, fra 1951 ifølge meddelelse i P. & T's officielle meddelelser.



Diverse reklamer, bruges periodisk i eet eller flere år ifølge meddelelse i officielle meddelelser.



Turistreklamer, bruges periodisk i flere år, første gang ifølge meddelelse i officielle meddelelser.



Postal propaganda, bruges periodisk over flere år. Bortset fra førstegangsanvendelse foreligger der ikke oplysninger om brugsperioder.

Da tekstmaskinstemplerne, som det fremgår af viste eksempler, dels kan være brugt over flere år, og dels kan være brugt ved forskellige posthuse, kan en samling kun blive komplet, når den omfatter alle brugsår ved alle posthuse.

Man kan også vælge at lade datoklichéernes udformning have indflydelse på ens samling af tekstmaskinstempler, som jeg har gjort det.

Som eksempel kan nævnes, at ved Købmagergades Postkontor, København, finder man forneden i datostemplet f. eks. „K” alene eller „K” med stjerne før og efter „K”. Der er desuden siden 1961 anvendt datostempelklichéer med sidentumrene 1—3.

Ved København, omkarteringen, finder man anvendt betegnelsen „Omk.” eller „OMK.”, og sidstnævnte angivelse forekommer igen med stjerne før og efter „OMK.”.

Endvidere kan nævnes, at der ved omkarteringen fra omkring 1937 ligeledes er anvendt nummererede datostempelklichéer. Disse numre stod i begyndelsen på skrå, senere lodret.

Når dertil kommer, at det, i hvert fald for de ældre tekstmaskinstemplers vedkommende, har vist sig muligt at skelne mellem forskellige klichéer, så når man op på ca. 10.000 stempler, inden man kan kalde samlingen komplet.

For både tekstmaskinstempel og datostempel gælder, at disse bør være letlæselige, hvorimod frimærkets sjældenhed eller ikke-sjældenhed ikke har nogen betydning.

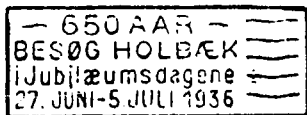
Det er heller ikke nogen betingelse, at frimærket skal være intakt, men tekstmaskinstemplet skal altid være kombineret med datostempel, det vil være værdiløst uden.

B. Kolind-Hansen.

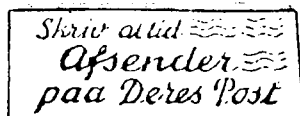
Tekstmaskinstempler benyttet i Holbæk fra 1936 til og med 1984:

Oplysningerne ført a jour til nr. 824: Esbjerg - Sydvestjyllands handelscenter (f. g. 17/12 84).

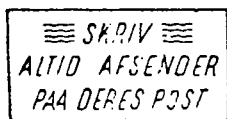
Nr. 53 - 650 år Holbæk



Nr. 81 - benyttet 1941—43



Nr. 114 - benyttet 1946—49



Nr. 152 - benyttet 1949—60 og 1960—64



Nr. 179 - benyttet 1953	Nr. 195 - benyttet 1954 og 1955
Nr. 202 - benyttet 1956	Nr. 330 - benyttet 1964–73 og 1973–77
Nr. 471 - benyttet 1973	Nr. 592 - benyttet 1977
Nr. 601 - benyttet 1978–82	Nr. 632 - benyttet 1980
Nr. - 722 - benyttet 1982	Nr. 601 - benyttet igen i 1984

Ovenstående er uddrag fra H. Truelsens publikationer om Tekst-Maskinstempler. Oplysningerne om datoer for brugen og om det er kliché 1 eller 2, der er benyttet, kan søges der

Et sjældent francostempel -

De fleste kuverter med postkontorernes røde francostempler ryger gerne lige i papirkurven, men disse stempler er også interessante. Findes dette stempel fra Holbæk, har man fået fat i noget af en sjældenhed. Stempler er fra København Omkarteringen og beregnet til post fra Holbæk.



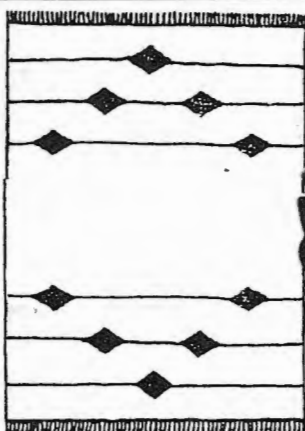
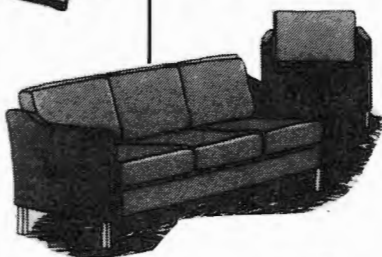
Viste francostempel er dateret 3. juli 1936 kl. 22,30 – Holbæk (O. M. K.)

**Hjørnesofa**

med indbygget lys
og bord samt maga-
sin. 2 modeller.
Som illustr.
betrukket med
smuk blå velour ...

7995.-**London-stue**

sofa + 2 stole, ægte læder overalt
kun

6995.-**heluldne
tæpper**

140 x 200 cm
fra

855.-**Axminster-
tæpper**

125 x
180 cm ...

1695.-**Læderstue**

3-1-1 i ægte læder overalt og
koldskum i sæder

7995.-**Velourstol**
på drejefod

kun **448.-**

**Sofa-
grupper**

til priser fra

2995.-**Marmor-
borde**

f. eks. 135 x 75 cm

948.-

Husk - vi forhandler

ABC Reolen**BYTTEBUD:**

- vi tager gerne din gamle
dagligstue i bytte ved
køb af ny hos PT-
MØBLER...

PT. MØBLER**dagligstuespecialisten**

Valdemar Sejrvej 45-47 · Holbæk · Telf. (03) 43 90 23

Åbent:

Mandag-torsdag 10.00-17.30
Fredag 10.00-13.00
Lørdag 10.00-13.00

Grønlands Adressekort II -

Af De Grønlandske Posthistorikere

I udstillingskataloget fra Syd-Vest (Musik og Frimærker, september 1984) offentliggjorde vi en katalogisering af adressekort, typerne og registernumrene. - Det følgende skal ses som en fortsættelse af denne katalogisering, idet der i det følgende vises, hvorledes pakkerne indleveres og forsendes, og hvorledes dette kan aflæses på adressekortene i form af frankering, etiketter og påtegninger.

Følgende behandles,

- | | |
|------------------|-----------------------------------|
| A) Indleveringen | D) Modtagelsen |
| B) Afsendelsen | E) Specielle måder at forsende på |
| C) Udvekslingen | |

Som i første afdeling vil der for hvert hoved- og underafsnit blive citeret fra:

Postinstruksen for Grønland, udgivet 15. maj 1958

A) Indlevering (Postinstruksen § 9 og 11)

§ 9. Påtegninger. Medfølgende blanketter m. v.

Vægtangivelse.

1. For almindelige pakker til Danmark og Grønland sker vægtangivelsen på adressekortet i kilogram, således at brøkdelen af et kilo forhøjes opad. - For anbefalede pakker og værdipakker samt for alle pakker til udlandet sker vægtangivelsen i kilogram og gram. Følger flere pakker med eet adresse- som registernumrene. Vægtangivelsen foretages med blæk, blækstift eller blåkridt.

PO.

2. På postopkrævningsforsendelser skal postopkrævningsangivelsen understreges med blåkridt. Adressekort til anbefalede brevforsendelser med postopkrævning påtegnes "R" med blåkridt.

§ 11. Afgangsstempling og annullering af frimærker.

Afgangsstempling.

1. Alle afgående postforsendelser skal dagstemples på adressesiden forinden afgang. - Pakker stemples dog ikke.

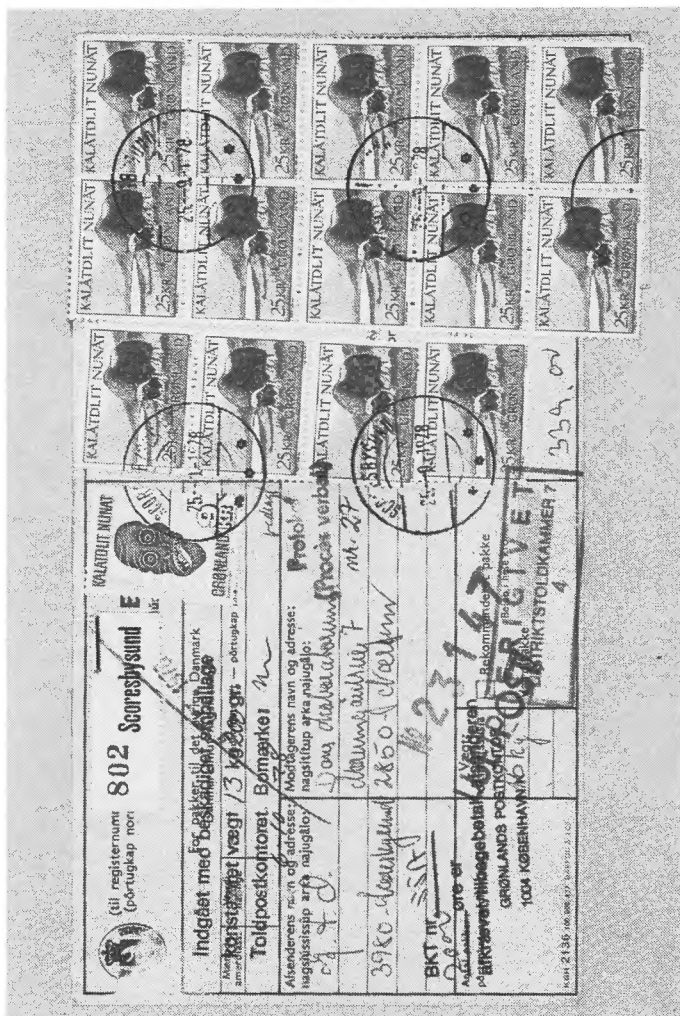
Tidsangivelse.

2. Tidsangivelsen i dagstemplet skal give oplysning om dato for indleveringen, således at det med størst mulig sikkerhed af stemplet kan sluttes, med hvilken postlejlighed forsendelserne er afgået. Stemplingen skal foregå snarest muligt, efter at forsendelserne er kommet posthuset i hænde.

Særlige stempelafttryk på blanketter.

4. Adressekort, PO- og PI-blanketter forsynes med stempelafttryk som vist på blanketterne.

FRANKERING AF ADRESSEKORT



Ifølge postinstruksen skal frimærkerne anbringes på den indrettede plads. Dette kan til tider have sine vanskeligheder ved store luftpostforsendte pakker. Ofte påtegnes adressekortet VEND (se side 33 med P-etiketten fornedet), og de resterende frimærker påklæbes på bagsiden. I det viste tilfælde har postfunktionæren med tape påsat en kupon fra et ældre adressekort for at få plads til mærkerne. Der kendes også adressekort hvor et ekstra adressekort er vedhæftet, og på dette anbringes frankeringen. - Adressekortet ovenfor er forsynet med et berigtigelseskortstempel (de behandles ikke her, men findes behandlet i DTF nr. 5 1983 og no. 6 1984). Se også et beskadigelses stempel fra toldpostkontoret (side 53).

FRANKERING

Kupon Afsenderens navn og adresse:	Adressekno	Til frimærker
MINISTERIET FOR GRØNLAND GRØNLANDS TERNISKE ORGANISATION ALVENS OG DRIFTSMONTORET	448 Grønland	
Angiv værdi:	Modtagerens navn og adresse:	Forlang POSTKVITERING enten i postkviteringsbog eller på løs blanket, der bedes udfyldt forinden afleveringen.
For anbefalede pakker anføres „R“	Angiv værdi _____ kroner. For anbefalede pakker anføres „R“.	Ankestempel GRØNLAND POSTKONTOR 27 MAR 1985
Hermed / pakke	Udfyldes af posth.	Vægt: _____ kg Angående pakkens afhentning se bagsiden
Bet. 4 (4.53)		

Kupon Afsenderens navn og adresse:	146 Grønland rt	Til frimærker
Ansvarende planlægger	(til registreringsnummer m. v.)	
Angiv værdi:	Modtagerens navn og adresse:	Forlang POSTKVITERING enten i postkviteringsbog eller på løs blanket, der bedes udfyldt forinden afleveringen.
For anbefalede pakker anføres „R“.	Angiv værdi _____ kroner. For anbefalede pakker anføres „R“.	Ankestempel 
Hermed / pakke	Udfyldes af posth.	Vægt: _____ kg Angående pakkens afhentning se bagsiden
Bet. 4 (4.53)		

Pakker til og fra en postmyndighed til en anden beforders portofrit som på disse to forsendelser. Stempellet OFFICIEL POST er anvendt fra 1946 til 1958, hvor man gik over til påtegningen POSTSAG.

FRANKERING

024 Sukkertoppen SKT		ADRESSEKORT	
31 DEC. 1982		Adressekoorti - nassiussat allagartaat	
For pakker til det øvrige Danmark Danmarkimut nassiussanuinnag			
Mængde Amerlassusii	Værdi Nalngi	Indholdets art - poortukkap imai	
		Camp-skin	
Afsenders navn og adresse: Nassiussatup aqqa najugaalu:		Modtagerens navn og adresse: Nassiussittup aqqa najugaalu:	
3912 Sukkertoppen		Ortopædisk afdeling Rigshospitalet Blegdamsvej 9 2100 Kbh. Ø	
Antal pakker: Poortukkat amerlassusiat:		☐ Rekommanderet pakke ☐ Poortugag tammatsaalisag Beløb i hele kroner: Nalngi kooruninggorlugu	
1		Værdi pakke Poortugag nalilik	
KOH 2136 100.000 3.75 DICP-GLOSTRUP		Husk STKVITTERING der begge udfyldt forinden afleveringen Ex på pakken NASSIUSSANUT UPPERNARSAAT poortukkap nassiunne- qarnerani immerugassag 11,50 kr. pakker 2 g	

Hvis kunden ved en fejltagelse har påklæbet pakken frankaturen, vil det normalt blive accepteret, når en påtegning viser hvor meget, der er påklæbet pakken, i dette tilfælde 11,50 kr. Denne situation opstår ofte, når små forsendelser på under eller omkring 1 kg forsøges afsendt som breve, men ikke holder breves mindstemål. Afsenderen møder da tit op med frankaturen påsat, og såfremt det ikke sker hyp-pigt, klares sagen således.

AVISER

Adressekort 964 Grønland 		
Modtagerens navn og adresse: Hr. Wagner Christensen Angmagssalik Grønland		Forlang POSTKITTERING enten i postkitteringsbøg eller på løs blanket, der bedes udfyldt forinden afleveringen.
Angiven værdi..... kroner. For anbefalede pakker anføres „R“.		982
Udfyldes af posth. Bet. 4 (4.53)	Vægt: 6 kg	Angående pakkens afhentning se bagsiden
BM		Aankomststempel 1959 1609 200 DANMARK KGL. POST

Undertiden finder man adressekort, påtegnet eller stemplet TRYKSAGER, takseret efter for lav en takst. Dette skyldes at adressekortet skulle have været påtegnet eller påstemplet AVISER, da disse kunne sendes til en særlig lav takst. Påtegningen er nødvendig for at forklare den lave takst, idet modtagerposthuset ellers ville søge den manglende betaling op til normal takst berigtiget ved tilbagesendelse af berigtigelseskort.

Stemplet AVISPAKKE er anvendt på Grønlands Postkontor i 50'erne frem til 31. december 1959, hvor ordningen ophørte. Det var en forudsætning, at pakken afleveredes direkte til Grønlands Postkontor i København.

GEBYRER

Postinstruksen

for Grønlands Postvæsen, udgivet 15. maj 1958 § 7

§ 7. Mangler ved forsendelser.

1. Såfremt en forsendelse lider af mangler, der under de givne forhold kan afhjælpes, skal posthuset efter afsenderens anmodning, såvidt tiden tillader det, afhjælpe mangelen mod et gebyr, der tilsvares ved frimærker på forsendelsen (adressekortet).

Af sådanne særlige tjenester og ydelser, nævnes følgende:

For at udfylde eller fuldstændiggøre de angivelser, som afsenderen skal udfylde på adressekortet, betales 10 øre.

For at udfylde eller fuldstændiggøre sådanne angivelser på postindkasserings- og postoprævningsblanketter betales 15 øre.

For iøvrigt at forsyne postforsendelser med adresse eller fuldstændiggøre den af afsenderen anbragte adresse betales 10 øre.

For andre tjenester og ydelser ved at bringe forsendelser i forskriftsmæssig stand som f. eks. at besørge indpakning og omsnøring af pakker med evt. tillæg af materiale, betales et gebyr efter posthusets skøn, dog altid et med 10 deleligt beløb.

GEBYR

613

Ålborg






LUFTPOST
PAR AVION

Modtagerens navn og adresse:

Herr Dr. (over) skuldt Jensen

Danish Samdruection bopordet

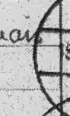
Isule der Bore

Dundas 125

Grønland

Angiven værdi (for anbelagte pakker anføres „R“)







2 ang
2 ttering
2 vitterings-
2 blanket, der
2 prindet af
2 stempel
2 byr 50 øre indbetalt

Vægt: *1350* g.

Angående

4055 50
DANMARK
Til mænk
4055
KGL. POST
D 2314

Modtagerens navn og adresse:

P. R. Bank

Box 374 R.C.A.

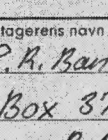
BMEWS

DUNDAS

GRONLAND

Angiven værdi (for anbelagte pakker anføres „R“)





2

4055 50
DANMARK
Til mænk
4055
KGL. POST
D 2314

Vægt: *34* g.

Angående

4055 50
DANMARK
Til mænk
4055
KGL. POST
D 2314

Modtagerens navn og adresse:

Herr Dr. (over) skuldt Jensen

Danish Samdruection bopordet

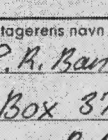
Isule der Bore

Dundas 125

Grønland

Angiven værdi (for anbelagte pakker anføres „R“)





2

4055 50
DANMARK
Til mænk
4055
KGL. POST
D 2314

Vægt: *34* g.

Angående

4055 50
DANMARK
Til mænk
4055
KGL. POST
D 2314

Ved afskaffelsen af gebyrmærkerne gik man over til at anvende almindelige frimærker til betaling for tjenesteydelser. - For at undgå udstedelse af berigtigelseskort på modtagerposthus anvendes stempel GEBYR INDBEFATTET til forklaring af takseringen. Stemplet findes i flere typer på alle større postkontører.

ETIKETTER

[illegible]

P-etiketten er den lille del af en dobbeltetikette, hvor den største påklæbes pakken. (Største halvdel illustreret nedenfor). - P-etiketten anvendes på værdiforsendelser, hvor indholdets værdi er 5000 kr. eller større, idet postvæsenet da skal iagttage større sikkerhedsregler end ved normale forsendelser.

Under godsregistreringsetiketten er en luftpostetikette påsat. Der er brugt flere typer luftpostetiketter på grønlandske postkontorer i forskellige blå nuancer. På tidligere adressekort kan findes tre-sidet takkede, men på de senere er alle kun takket foroven og forneden. Hvis et postkontor har været udgået for disse luftpostetiketter, har man enten klaret sig ved med blækskrift at skrive LUFTPOST eller ved brug af et liniestempel LUFTPOST.



ETIKETTER

Kupon Afsenderens navn og adresse: <i>Fru Nielsen</i> <i>Nagovvej 6.</i> <i>Esbjerg</i>		902 Esbjerg (til registernumm.)	Ilpakte Urgent	
Angiven værdi:		Adressatens navn og adresse: <i>Telegrafist Egon Thygesen</i> <i>Godthaabs Grønland</i> <i>Grønlandske Handels Postkontor</i> <i>Slotsholmsgade 14 København.</i>		
For anbefalede pakker anføres "R".		Angiven værdi kroner. For anbefalede pakker anføres "R"		
Hermed pakke		Angående pakkens afhentning se bagsiden		
Bek. 4 (9-49)		Udfyldes af posth. Vægt: <i>10</i> kg		

Ilpakte- og ekspresetiketter findes kun på danske adressekort sendt til Grønland og gælder kun for forsendelsen fra afsenderposthuset til København, da man på grund af det skiftende vejr ikke foretager ekspresudbringninger på Grønland.

LUFTPOST



Påtegningen DROPP betyder, at pakken kan udkastes fra flyvemaskine i lav højde. Denne afleveringsform er anvendt ved post til byerne på østkysten i vinterhalvåret, hvor besejling ikke var mulig. Al posten, også den, der skulle fra vestkysten til østkysten af Grønland, blev fløjet til København, derfra til Island, hvor man med chartrede fly fløj over byerne på østkysten og lod posten falde ned i de perioder, hvor vejret afskar dem fra omverdenen. Ofte foretoges droppet uden faldskærm. Hvis der efter drop er påskrevet et tal, f. eks. DROPP 4, betyder dette, at pakken er befordret til Grønland med det 4. drop dette år.

SKIB/FLY

24,50

N.A.P.

Postopkrævnings-adressekort

28 JAN 1975

421 København Omk
Daelis Varehus (B)


GIRO

Der ydes ikke erstatning for a) ... brevforsendelser med postopkrævning, der er bortkommet eller beskadiget, eller hvis indhold helt eller delvis er gået tabt i post- eller telegrafvesenets værge.

Modtagerens navn og adresse

Fru Magdaline Sandgreen

3951 Christianshaab
Grønland

SKIB/FLY

Postopkrævning kr. 189,45	Angiven værdi (for anbefalede pakker anføres R) kr.
Udfyldes af postvæsenet Vægt: kg	Angående pakkens afhentning se bagsiden

Udfyldning af denne del af postopkrævningskortet afleveres til postvæsenet ved afleveringen af pakken.
 Ankomststempel

Med denne påtegning (et rødt stempel) sker befordringen med skib til nærmeste havn i Grønland og derfra med første flyveforbindelse til adressaten. Der findes andre stempler af lignende type på flere større danske postkontorer. Oftest sker påtegningen „skib/fly” med blækskrift.

Valget af denne forsendelsesmåde skyldes, at den går hurtigere end skibspost og er billigere end ren luftpost, da det interne luftpostgebyr er billigere end fra Danmark til Grønland.

AFSENDERS RISIKO

Kupon Afsenderens navn og adresse:	A 843 Grønland		
<i>J. J. J. J. J.</i> <i>L. L. L. L. L.</i> <i>R. R. R. R. R.</i> <i>alle 40</i> <i>Malby.</i>	Paa Afsenderens Risiko <i>J. J. J. J. J.</i>		
Angiven værdi:	Adressatens navn og adresse:		
kr. For anbefalede pakker anføres „R“.	<i>Pastor Otto Landgreen</i> <i>og Odhav</i> <i>Nordgrønland.</i>		
Hermed ... pakke	Angiven værdi ... kroner. For anbefalede pakker anføres „R“.		
Angående pakkens afhentning se bagsiden	Udfyldes af posten Vægt: <i>3.8</i> kg		

For at undgå reklamationer ved skrøbelige forsendelser påskrives med blækskrift eller påstemples adressekortet ofte „PÅ AFSENDERS RISIKO“, som afsenderen derefter underskriver. Stemplet findes i flere udformninger på alle større postkontorer i Danmark, men ikke på Grønland. - Det her viste er det på Grønlands Postkontor brugte (og vistnok stadig i brug). Finder ofte anvendelse ved drop (nedkastning af forsendelser fra fly).

AFSENDELSE

POSTINSTRUKSEN

for Grønlands Postvæsen, udgivet 15. maj 1958

§ 13:

§ 13. Afsendelse af Danmarkspost.

Postafslutning.

1. Ved en postafslutning forstås en udveksling ved postliste mellem 2 posthuse.

Postlister.

3. Med alle postafslutninger følger en postliste, der udfærdiges ved gennemskrift i 3 eksemplarer.

Originalen tilbageholdes, genparterne fremsendes.

Der benyttes særlige lister for brevpost og for pakkepost (i det følgende benævnt brevlister hhv. pakkelister).

Postlisterne udfyldes i overensstemmelse med listens trykte tekst og listerne dagstemples ved postens afsendelse.

Det anføres med hvilken befordring (skib, fly o. s. v.) afsendelsen finder sted.

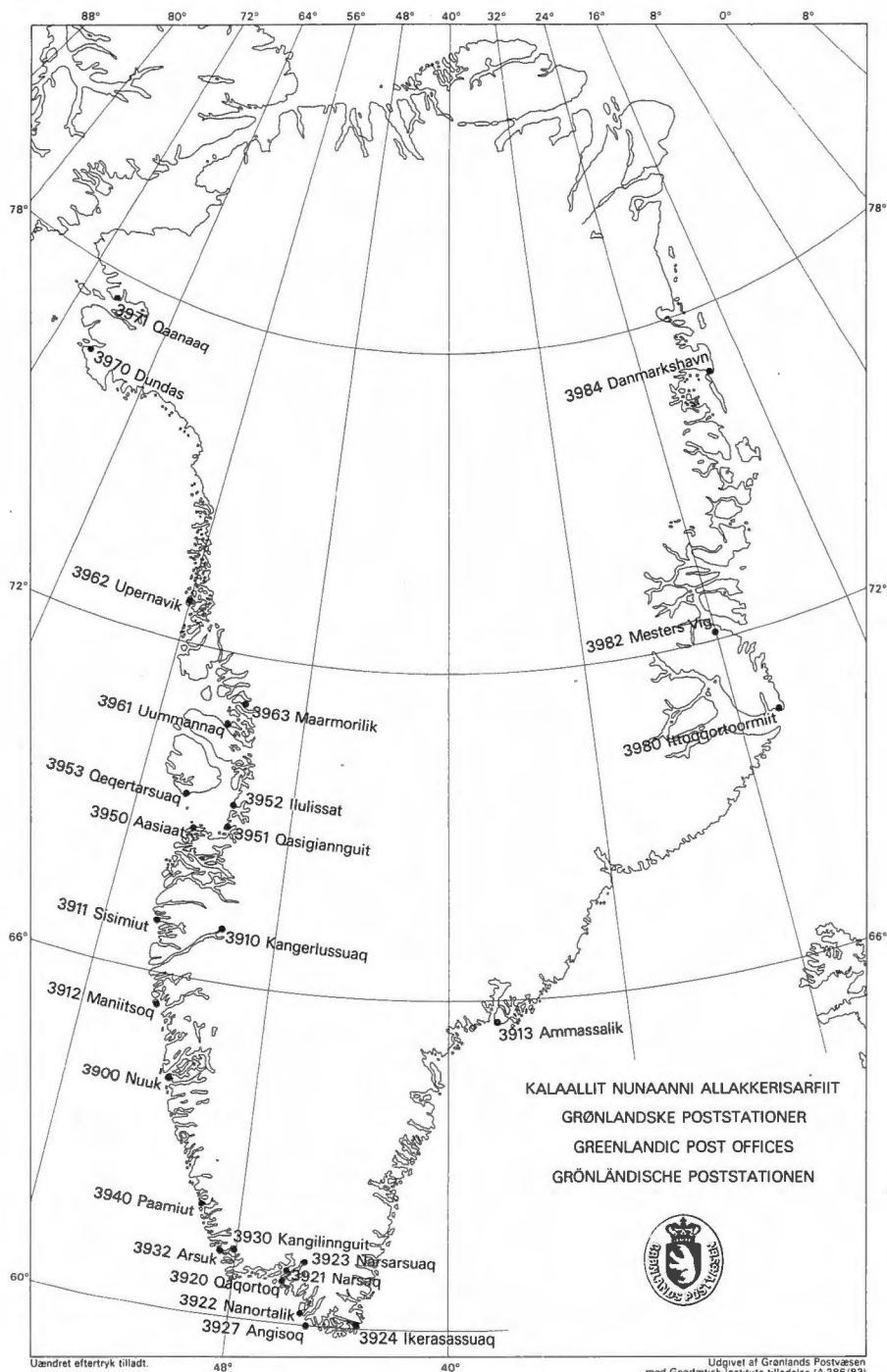
Pakkepost.

5. I pakkelisten opføres værdipakker og anbefalede pakker enkeltvis med angivelse af pakkens art betegnet med "V" for værdipakker og "R" for anbefalede pakker samt pakkens registernummer (eks. V 187, R 132, R 133).

For omadresserede og returnerede værdipakker og anbefalede pakker anføres tillige som vist under brevpost det oprindelige afsendelsesposthus.

Almindelige postpakker, der nedlægges i sæk, herunder også postopkrævningspakker, opføres kun med antal, hvorimod pakker, der forsendes udenfor postsæk (løse colli) altid opføres i pakkelisterne med registernummer og bemærkning "løs".

Postlisterne underskrives af den, der har ansvaret for afslutningens rigtige udfærdigelse.



Kalaallit Nunaanni allakkerisariit nunaqarfinnilu allakkanik tunniussisariit taakkununga atasut.
 Grønlandske poststationer med underlagte postindleveringssteder.
 Greenlandic post offices with posting places placed under them.
 Grönländische Poststationen mit unterlegten Posteinlieferungsstellen.

3900 NUUK (Godthåb) Qeqertarsuaat Kapisillit	3950 AASIAAT (Egedesminde) Attu Akunnaaq Kitsissuarsuit Iginniarfik Ikamiut Niaqornaarsuk 3955 Kangaatsiaq
3910 KANGERLUSSUAQ (Sdr. Strømfjord)	
3911 SISIMIUT (Holsteinsborg) Itilleq Sarfannguaq	3951 QASIGIANNGUIT (Christianshåb)
3912 MANIITSOQ (Sukkertoppen) Atammik Kangaamiut Napasoq	3952 ILULISSAT (Jakobshavn) Ilimanaq Qeqertaq Oqaatsut Saqqaq
3913 AMMASSALIK (Angmagssalik) Isortoq Kulusuk Kuummiut Sermiligaaq Tiniteqilaq	3953 QEQERTARSUAQ (Godhavn) Kangerluk
3920 QAQORTOQ (Julianehåb) Eqalugaarsuit Igaliku Qassarsuk Qassimiut Saarloq Ammassivik Alluitsup Paa	3961 UUMMANNAQ (Umanaq) Illorsuit Ikerasak Niaqornat Nuugaatsiaq Qaarsut Saattut Ukkusissat
3921 NARSAQ (Narssaq)	3962 UPERNAVIK Aappilattoq Nuussuaq Kullorsuaq Kangersuatsiaq Upernavik Kujalleq Tasiusaq Tussaaq
3922 NANORTALIK Narsaq Kujalleq Tasiusaq Aappilattoq	3963 MAARMORILIK (Marmorilik)
3923 NARSARSUAQ (Narssarsuaq)	3970 DUNDAS Moriuaq Savissivik
3924 IKERASSASSUAQ (Prins Chr. Sund)	
3927 ANGISOQ (Angissoq)	3971 QAANAAQ (Thule) Siorapaluk
3930 KANGILINNGUIT (Grønødal)	
3932 ARSUK	3980 ITTOQQORTOORMIIT (Scoresbysund)
3940 PAAMIUT (Frederikshåb) Avigaat	3982 MESTERS VIG 3984 DANMARKSHAVN

Kissaatigissagaluarukku kalaallit frimærkiinik allakkanik tunniussisarfinni naqitikkaniq piniarniarlutit, qinnuviginiarpatsigit illoqarfimmi allakkerisarfimmut qinnuteqaatit nassiuteqqullugu tassannaanniit isumagineqassammat qinnuteqaatit pitsaasumik naammassineqarnissaa.

Såfremt De ønsker at få afstemplede grønlandske frimærker fra et postindleveringssted, anmoder vi Dem om at fremsende Deres henvendelse til den foresatte poststation, som vil sørge for, at Deres ønske bliver foretaget filatelistisk korrekt.

If you want to have cancelled Greenlandic stamps from a Mailing Place we ask you to send your application to the superior post offices which will take care that your wish will be made philatelically correct.

Falls Sie wünschen grönländische Briefmarken von einer Posteinlieferungsstelle abgestempelt zu bekommen, bitten wir Sie Ihre Zuschrift an die vorgesetzte Poststation zu senden, die dafür Sorge tragen will, dass Ihr Wunsch philatelistisch korrekt vorgenommen wird.

POSTLISTE

Afslutning nr. 44

Postliste over brev- og pakkepost

afsendt. pr. Holbæk

85602

INDHOLD		
BREVPOST	Anbefalede breve og værdibreve, reg. nr.:	
PAKKEPOST	Anbefalede pakker og værdipakker, reg. nr.:	Antal pakker alm. PO.

Ovenstående post modtaget:

_____, d. / 196

Afsendelsesposthusets underskrift

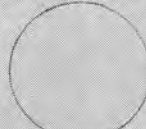
Stempel og underskrift

Form 2127 168 100003

Postliste til forsendelse af almindelige breve.

Hvis den er brugt til pakker, udfyldes rubrikken til pakkepost.

POSTLISTE

Kupon Afsenderens navn og adresse:	A 534 Grønland (til registernummer m. v.)	Til frimærker 
<i>Nekeatalogis</i> <i>Inspektør</i> <i>Guldbrødt 15</i> <i>H</i>	SIDSTE POST UDEN FOR POSTLISTEN Adressatens navn og adresse: <i>Beskytter sandmag. Krest Larsen</i> <i>Magnetisk Observatorium</i> <i>Godhavn</i>	POST enten i p... eller på... bedes udfyldt forinden afleveringen.
Angiven værdi: kr. For anbefalede pakker anføres „R“.	Angiven værdi _____ kroner. For anbefalede pakker anføres „R“.	Ankomststempel 
Hermed _____ pakke	Angående pakkens afhentning se bagsiden	Udtryk af posth. Vægt: _____ kg

Bet. 4 (9-49)

Postlisten afsluttedes og posten lastedes normalt aftenen før skibets afgang til Grønland. Den post, der ikke nåede frem om aftenen til normal afslutning på postlisten, men ankom om morgenen før skibets afgang, blev pakket i sække for sig og adressekortet stemplet „SIDSTE POST UDEN FOR POSTLISTEN“, for at gøre modtagerposthuset opmærksom på, at disse pakker var opført på en speciel postliste. Stemplet, der er benyttet på Grønlands Postkontor, er anvendt i en ukendt periode i 50'erne.

POSEMÆRKER

POSTINSTRUKSEN

for Grønlands Postvæsen, udgivet 15. maj 1958

§ 13 stk. 23:

Paksæk.

23. Paksæk (hvidt posemærke) anvendes til nedlægning af almindelige pakker, der ikke kan rummes i værdi- eller brevsæk, og som er således beskafte, at de hverken selv kan beskadiges eller kan beskadige andre pakker ved nedlægning i sæk.

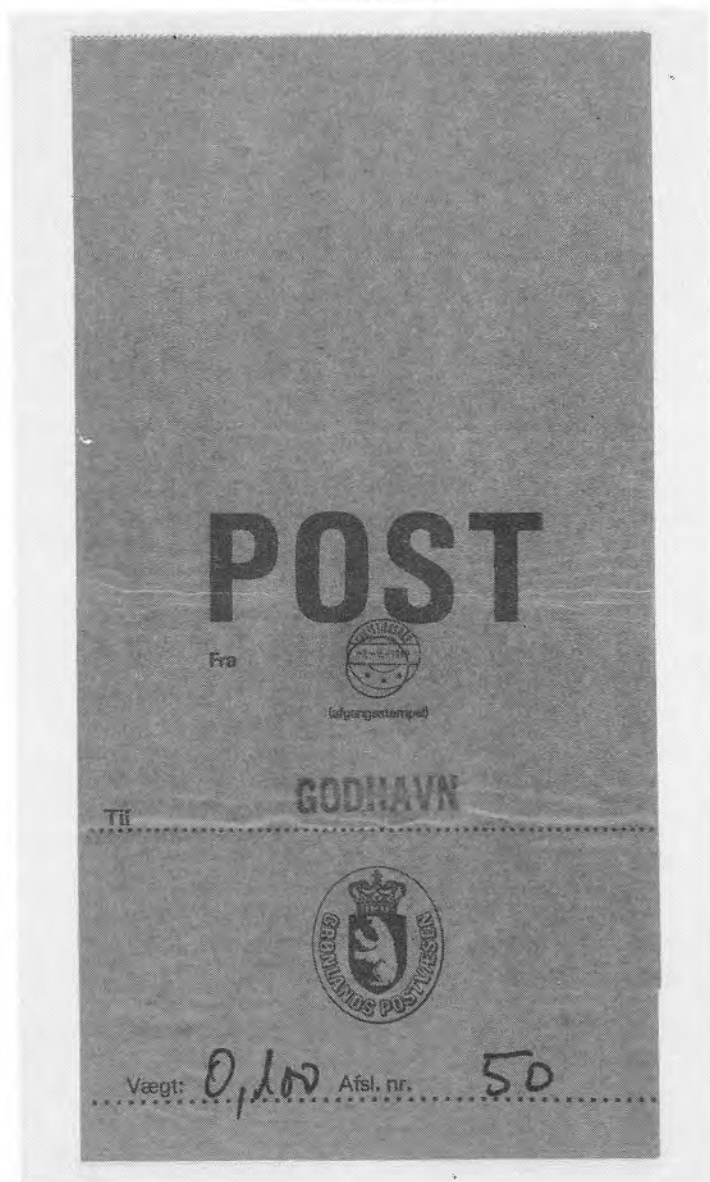
Pakker, der indeholder kød, fisk, frugt eller lignende varer, må ikke nedlægges i sæk. - Det samme gælder kurve, spande, dunke eller lignende pakker.

Colis postaux (Luftpostpakker) Dépêche n° _____ Date d'exp _____ sac n° _____ Nombre des colis _____ kg _____ 2232	Par avion de (fra) Grønlands postkontor 1004 København K pour (til) 3911 HOLSTEINSBORG Ligne n° _____ Aéroport de transbordement _____	CP 24 F
--	--	--------------------------

Colis postaux (Luftpostpakker) Dépêche n° <u>234</u> Date d'exp <u>25-11-83</u> sac n° _____ Nombre des colis _____ kg <u>10,5</u> 2559	Par avion de (fra) 3952 JAKOBHAVN pour (til) GRØNLANDS POSTKONTOR 1004 KØBENHAVN K. Ligne n° _____ Aéroport de transbordement _____	CP 24 F
---	---	--------------------------

Posemærker, som er omtalt i postinstruksen, vises her både til og fra Grønland. Ved løse colli får hver del et sådant mærke. - Siden postinstruksen blev skrevet, har disse dog skiftet farve fra hvid til gul.

POSTSÆK



Da det ofte er meget små forsendelser, der udveksles mellem poststationerne, anvendes denne type postsække af papir, der ved modtagelsen skal skæres op og derefter sendes til destruktion.

Som det ses her, har den kun indeholdt nogle få breve, ialt 100 gr.

Postsækken er nedfotograferet og original-postsækken måler 22 × 43 cm.

UDVEKSLING

POSTINSTRUKSEN

for Grønlands Postvæsen, udgivet 15. maj 1958

§ 13 stk 8–14:

Postudvekslingen.

Styksedler.

8. Udvekslingen af Danmarkspost mellem poststationer og de postførende fartøjer samt mellem poststationerne indbyrdes, sker ved hjælp af stykseddel.
9. Ved aflevering af Danmarkspost direkte til kyst- eller atlantskib udfærdiges stykseddel til Grønlands postkontor, København. Sker afsendelsen til København via anden poststation udfærdiges styksedlen til denne station, der optager posten på sin stykseddel til postkontoret, idet en stykseddel normalt ikke kan transitere nogen poststation.

Regler for udfyldning.

10. Styksedler udfærdiges ved gennemskrift i 3 eksemplarer. Forinden nogen indførsel sker, dagstemples styksedlen. I rubrikken "Fra" anføres navnet på den poststation, der har udfærdiget den pågældende afslutning. I rubrikken "Til" anføres "Grønlands postkontor" og til højre herfor i de respektive kolonner antallet af de til de enkelte afslutninger hørende værdipostsække, brevsække, paksække, papirposer, løse anbefalede- og værdipakker og løse almindelige pakker. Sække, der udelukkende indeholder tomme sække, opføres i styksedlens anmærkningsrubrik med vedtegning "Tomsække".
11. Styksedlen afsluttes ved, at rubrikken "Til udlevering" opgøres. Den underskrives af den, der har ansvaret for postens rigtige afsendelse.

Rettelser.

12. Med hensyn til rettelser i styksedler gælder bestemmelserne i pkt. 6.

Antal.

13. Ved direkte aflevering til kyst- og atlantskibe udfærdiges stykseddel i 3 eksemplarer. På originalen afgiver skibsføreren eller styrmanden kvittering for postens modtagelse. Genparten afleveres til skibet sammen med posten.

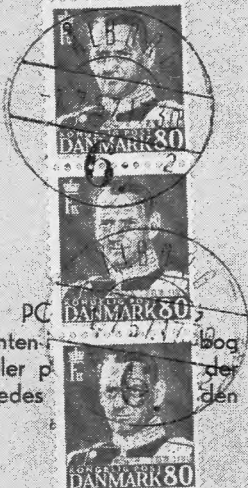
Opbevaring.

14. Skal posten afsendes via anden poststation udfærdiges stykseddel i 3 eksemplarer. På originalen afgiver føreren på det skib/fartøj/motorbåd, med hvilken befording til pågældende poststation sker, kvittering for postens rette modtagelse. Genparterne afleveres til skibet sammen med posten. På den ene genpart, der forbliver i skibets værge, modtager skibet kvittering af poststationen på bestemmelsesstedet, til hvem den anden genpart afleveres sammen med posten.

STYKSEDDEL

[illegible]

SKIBSPÅTEGNING

Adressekort 201 Ålborg 6		
Modtagerens navn og adresse: Herr Brandt Godhavn Grønland		
Angiven værdi..... kroner. For anbefalede pakker anføres „R“.		
Udfyldes af posth. Vægt: 3 kg	Angående pakkens afhentning se bagsiden	 PC DANMARK 80 enten eller p bedes bog der den Ankomststempel <i>Else Nielsen 11/57</i>
Bel. 4 (4.53)		

På adressekortet er til tider angivet det skib, hvormed befordringen har fundet sted. I dette tilfælde „ELSE NIELSEN” på sin anden (II) sejlads i 1957 (57).

PÅTEGNINGER OG AFSTEMPLING — MODTAGELSE

POSTINSTRUKSEN

for Grønlands Postvæsen, udgivet 15. maj 1958

Afsnit V.: Behandling af den ankomne post.

§ 16. Postens åbning.

Åbning af sække og poser.

1. Enhver postsæk eller papirpose åbnes snarest efter ankomsten til bestemmelsesstedet.
Forinden åbningen må det undersøges, om plombe, omsnøring og sæk (papirpose) er i orden.
Sække må kun åbnes på en sådan måde, at disse ikke beskadiges.
Sækkene skal vendes og papirposer skal opskæres umiddelbart efter at de er tømt.
Den sæk eller pose, hvor postlisten er nedlagt, åbnes først.

Postens afstempling.

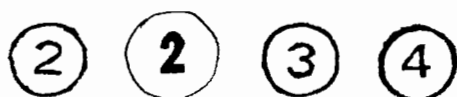
2. Oplukning af posten skal foregå på en sådan måde, at det altid med sikkerhed kan konstateres, i hvilken sæk eventuelle fejlsendte bundter eller forsendelser er indgået. Værdipostsække åbnes først. Der må kun åbnes een sæk ad gangen, og afstemning af dens indhold skal være foretaget, inden åbning af den følgende sæk påbegyndes, således at det straks kan konstateres, til hvilken sæk en evt. mangel må henføres.
3. Værdibundtet åbnes først, hvorefter anbefalede forsendelser, værdiforsendelser og pakker afkonfereres med postlisten og den, der udpakker posten skal forvisse sig om, at samtlige forsendelser er tilstede, og at disse er ubeskadigede. Antallet af løse pakker på postlisten afstemmes med antallet iflg. styksedlen. Postlisten kvitteres og den ene genpart tilbagesendes afsendelsesposthuset.
4. Pakker sammenholdes med adressekortene, idet tilstedeværelse angives ved en blåkridtstreg tværs over registernummeret.

§ 18: Ankomststempling.

1. Følgende forsendelser ankomststemples:
Postoprævningsadressekort,
postindkasseringer,
poste restante-forsendelser samt
adressekort.
2. Stemplingen foretages på bagsiden af forsendelserne umiddelbart efter modtagelsen.
Postale blanketter stemples på det dertil bestemte sted.

AFKONFERERINGS-STEMPLER

Som det fremgår af postinstruksen, skal pakke og adressekort sammenholdes ved åbning af sækken, og pakkens tilstedeværelse vises ved overstregning af registernummeret på adressekortet med blåkridtstreg (eller kuglepen). På de grønlandske adressekort sker det oftest på denne måde, men tit findes ingen afkonfereringspåtegning, specielt ved de små udsteder, formodentlig fordi posten der ikke altid er blevet åbnet efter forskriften, idet mange sikkert har hentet deres post allerede ved skibets anløb. I København og senere i Ålborg, hvor der arbejder mange, har det tillige været nødvendigt at kunne finde tilbage til den person, der har ekspederet posten en bestemt dag, f. eks. i forbindelse med reklamationer. Derfor udstyredes man her med personlige afkonfereringsstempler. Fra 1938 til 1958 har man anvendt nummerstempler af en stor type. Hvor mange, der har været, er ukendt for forfatteren, men 1-4 er fundet på adressekort.



Pr. 1/7 1958 udskiftes disse med nye nummerstempler af en mindre type.
Nr. 1-7 til det faste personale og 8, 9 og 10 som reservestempler til afløsere.



Det er af Grønlands postvæsen oplyst at numrene 1-7 bruges af følgende: 1 = Erlandsen, 2 = Sørensen, 3 = Kamdrup, 4 = Rasmussen, 5 = Frederiksen, 6 = Jørgensen, 7 = Christensen, og 8, 9 og 10 til afløsere. Disse nr.-stempler blev anvendt frem til 1968, hvor man gik over til at anvende person datostempler med brugerens initialer enten over eller under datoen. Alle stempler af denne type anvendt før 2. april 1973 er brugt i København. - Ved oprettelsen af afdelingen i Ålborg på denne dato, fortsatte man her med brugen af disse stempler. Nogle initialer findes derfor i flere udgaver og både fra København og Ålborg. - Initialerne PKJ, BLC, KC og EV er fundet fra indkøringsperioden i København. Af disse forbliver BLC i København og bruges der, KC udgår tilsyneladende og de to øvrige findes senere i Ålborg.

10 NOV. 1977

Reserve 4

B. L. C.

3 - DEC. 1969

Disse to stempler er anvendt i København

I Ålborg er følgende initialer fundet, ofte i flere forskellige typer (stemplerne er almindelige vippestempler og udskiftes, når de går itu): JV, EV, PS, PKJ, NAP, LS, NJ, SV, NJJ og reserve 1, 2, 3 og 5. Det er forfatteren ukendt, hvor mange reservestempler, der eksisterer. - Det er forholdsvis nemt at se forskel på post, der er gået over København og Ålborg, idet det er en hovedregel at al luftpost går over København og al skibspost over Ålborg.

21 JUNI 1974

N. A. P.

NAP

N. A. P.

12 NOV. 1974

20 MAJ 1983

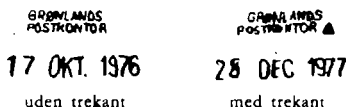
Samme persons stempler (alle Ålborg)

AFKONFERERINGS-STEMPLER

6. 06. 79 P.K.J.

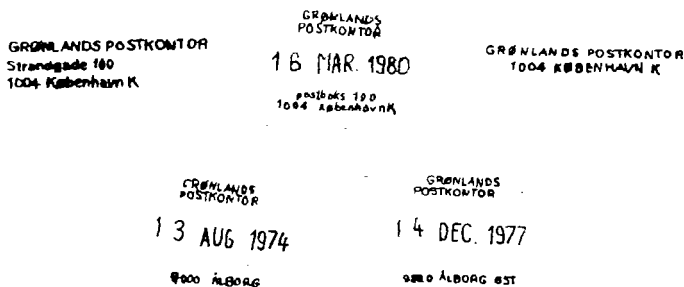
I et par tilfælde er der fundet stempler med initialerne anbragt efter datoen.

Fra 1981 anvendes i stedet et neutralt kontorstempel eller et étliniet datostempel. Kontorstemplerne findes i to udgaver.



Ofte ses kun datolinien anvendt. Stemplerne er ens i København og Ålborg, bortset fra at ordet GRØNLANDS er 14 1/2 mm i Ålborg, i København 15 mm. Der er desuden en tendens til at anvende violet stempelfarve i København og sort farve i Ålborg.

Hyppigst anvendes dog kontorstempler med kontorets navn til identifikation:



Alle stemplerne er fundet både i violet og sort.

På adressekort fra 50erne kan man finde nr.-stempler i firkant:



Disse er anvendt på pakkepostkontoret i København og har som sådan ikke noget at gøre med Grønlands postvæsen. De er som oftest ikke anbragt over registernummeret, men andetsteds på blanketten.

Alle stemplerne er aftegnede, da de altid er stemplet hen over en flimrende baggrund og derved oftest ikke kan ses tydeligt.

BESKADIGELSE AF FORSENDELSER

POSTINSTRUKSEN

for Grønlands Postvæsen, udgivet 15. maj 1958

§ 20 stk. 10. Beskadigede forsendelser.

10. Viser det sig ved postens udpakning, at anbefalede brevforsendelser, værdibreve eller pakker er beskadigede, eller andre omstændigheder tyder på, at indholdet kan have taget skade, anmeldes forsendelsen til adressaten og denne må da afhente forsendelsen på posthuset, hvor den åbnes af postpersonalet i overværelse af adressaten.

Posthuset skal sørge for, at der ved en sådan besigtigelse straks gøres fornøden optegning om indholdets beskaffenhed og om forsendelsens indre og ydre emballage til eventuelt senere brug. Konstateres en evt. beskadigelse først ved udleveringen, skal omdeleren anmelde forsendelsen.

Herefter forbeholdes som ovenfor anført.

Er en forsendelses ydre ubeskadiget eller bærer det ikke mærker af nogen indre beskadigelse, afvises reklamationen. Forsendelsens åbning og indholdets undersøgelse må i sådanne tilfælde ikke ske i nærværelse af postpersonalet, jfr. de i post- og telegrafhåndbogen givne erstatningsbestemmelser.

Adressekort		 MAJ 1974	 ring en 450 alts. 400 DANMARK er, aringsbog elte nket, der bedes udfyldt forinden af- leveringen.
Til registeret 874 Ballerup (Grøntoft)			
Modtagerens navn og adresse: f + G Jensen Postboks 79 3951 Christianshøje Grønland			Ankomstetempel  7-5-1974
Angiv venligst (for rekvirering af pakke) (for aflevering af) Lukket af p. og t. Grønlands postkontor den 11/5			
Vægt: 32 kg. Udfyldes af postvæsenet	Angående pakkens afhentning se bagsiden		

Ved mindre beskadigelser af forsendelser lukkes forsendelsen med tape og stemples på adressekortet „Lukket af p. og t. - Grønlands postkontor den”. Dette stempel er anvendt på Grønlands Postkontor i Ålborg og et tilsvarende findes i København.

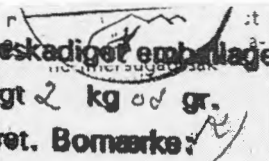
BESKADIGELSE AF FORSENDELSER

Adressekort  SKIB 013 Herning (Lind) N.A.P. APR. 1975		
Modtagerens navn og adresse:		
HANSEN & SØN 3951 CHRISTIANSHAB GRØNLAND		
Indgået beskadiget, Grønlands postkontor, 8100 Ålborg, den 1		
Angiven værdi (for rekommanderede pakker anføres „R“) _____ kr.		
Vægt: _____ kg. Udfyldes af _____ kg. postvæsenet _____ kg.	Angående pakkens afhentning se bagsiden	K 24 (1)

Ved større beskadigelser af forsendelser anvendes stemplet: „Indgået beskadiget” - Grønlands postkontor - eller som stemplet nedenfor.

Stemplet er ofte beregnet til at indskrive konstateret vægt, som kan sammenholdes med den oprindelige vægtpåtegning.

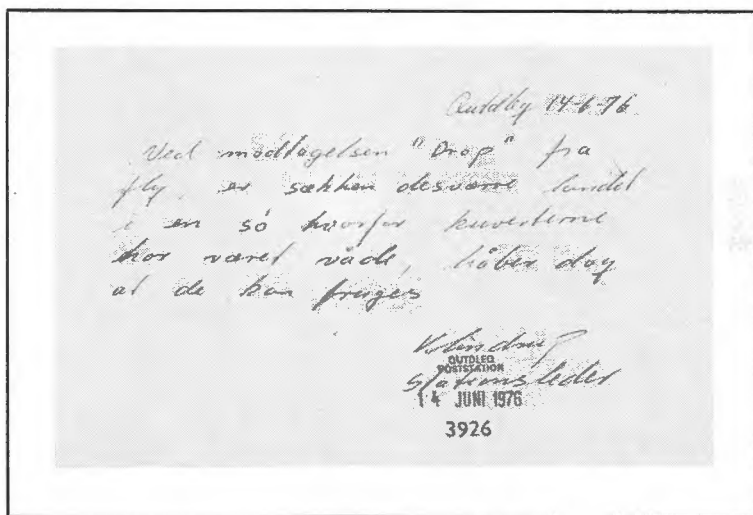
Findes i flere typer på alle større postkontorer.

Indgået med beskadiget emballage underet pakke konstateret vægt 2 kg 00 gr. Toldpostkontoret, Bornærke	
---	---

DROP

I det tidligere er omtalt „DROP” flere gange. Dette er en foreteelse, der er speciel for Grønland. Indtil 1965, hvor helikoptere kom i brug ved postbefordringen, var drop almindeligt over hele Nord- og Østgrønland, specielt i vintermånederne, men efter 1965 er det hovedsagelig de Østgrønlandske utilgængelige poststationer, der får posten ved drop.

Posten flyves fra København til Reykjavik og derfra foretages flyvningerne ind over Østgrønland. Når man når målet, kastes posten via en slidsk i flyets side ud over et ryddet og forberedt område. Sækken er af kraftigt materiale og omsnøret med reb eller sele til at fastholde indholdet efter at den rammer jorden. Selv om der er ibundet en faldskærm, sker nedslaget med ret stor kraft. Sække udelukkende indeholdende breve nedkastes ofte uden skærm. Da det især på de nordlige steder er mørkt flere måneder af året har man derfor ofte bundet en rød lygte til sækken, så man kan følge den, når den daler ned. At det somme tider kan gå galt, kan man se af nedenfor viste brev fra en uheldig postmester, som har måttet hente sin postsæk på et vådt sted.



Afgående post fik man før i tiden kun afsendt, når der kom et skib igennem isen hen på sommeren eller man fik det med slæde til nærmeste havn. - I dag går posten stadig med slæde til nærmeste lufthavn, som man også har fået nogle af i Østgrønland. Lufthavn er måske så meget sagt, for ofte er der kun tale om en nødtørftig indrettet landingsbane.

Ved disse drop anvendte man en speciel form for zebrastribede posemærker. Dette skyldtes, at der i de gamle militærmaskiner, man i begyndelsen brugte, var en dårlig belysning i lastrummet. Af det ovenfor skrevne kan man se, at det var katastrofalt at droppe en forkert sæk, da det kunne vare måneder inden den kunne returneres. Disse stærkt farvede posemærker gjorde det nemmere at adskille forsendelser til de forskellige poststationer. I begyndelsen af 70'erne, hvor man gik over til at anvende herkulesmaskinerne med god belysning i lastrummet, blev de overflødige.

Der kendes sedler fra følgende poststationer: Thule, Danmarkshavn, Daneborg, Mesters Vig, Scoresbysund, Kulusuk, Narssarsuaq og Sdr. Strømfjord.

DROP



Her vises 3 af de på foregående side omtalte dropsedler.
De har farverne henholdsvis brun, sort og blå.

*Disse 32 sider er anden del af vore studier af de grønlandske adressekort.
Vi vil forsøge at udgive vore resterende studier efterhånden som de foreligger. -
Enhver henvendelse og/eller reaktion er meget velkommen og bedes rettet til:*

*De Grønlandske Posthistorikere,
Birksøvej 9, 7200 Grindsted*

Spredte træk fra postvæsenets spæde barndom i Holbæk amt -

over fodpost, postryttere og diligencer - til tiden ind i vort århundrede. -

Noget om „Post- og befordringsvæsenet” i Danmark. -

Postvæsenets tilblivelse samt udviklingen i Holbæk amt.

De forsøg, som Christian II. ved sine landslove af 1521 og 1522 gjorde på at organisere et regelmæssigt „Post- og befordringsvæsen” i Danmark, har næppe haft nogen som helst betydning for Holbæk amt, ligesom man heller ikke i de senere udkomne kongebreve hører tale om synderlig andre ruter på Sjælland end hovedruterne over Ringsted og Fyn til Hamburg og over Køge og Rødby til Heiligenhafen ved Femern.

Snarere har forordningen af 1615 om „Wogen Leye, Fergelønn, Vin, Brød, Øl oc andre waris værd”, hvorved det egentlige grundlag lægges til befordringsvæsenets ordning, haft bud også til Sjællands nordvestlige hjørne. - Men i hvert fald inddrages Holbækegnen under regelmæssige forbindelser ved Christian IV. forordning om „Postbudde” af 24. december 1624, hvorved der oprettedes et postvæsen - tilgængelig for private - og med bestemte afgang- og ankomsttider.

Denne „forordning om postbudde”, må anses for grundstenen til et „Danmarks statspostvæsen”.

Om Holbæk hedder det i § 16.

„Saa oc it Fodbud fra Kiøbenhaffn gennem Roeskild, Holbeck til Kallingborg”.

Hovedruten var ifølge denne forordning en kørende brev- og pakkepost mellem København og Hamburg over Kolding, en gang ugentlig i hver retning, gennemført i 5 à 7 døgn, hvortil sluttede sig en række gående brev-poster, bl. a. over „Roeskild, Holbeck til Kallingborg”.

Det hedder endvidere i forordningen, at der i byerne skal anvises den gående logement hos en god, ædru og flittig dannemand, over hvis dør et skilt med en hvid, løbende hest ophænges. - Her kan folk hente og aflevere deres breve.

Portoen: „Breffue-Pendinge aff et Breff, som er et halff Arck”, fastsattes til:

4	skilling	fra	København	til	Roskilde
6	—	„	—	„	Holbæk
8	—	„	—	„	Kalundborg
4	—	„	Kalundborg	„	Holbæk
6	—	„	—	„	Roskilde

Disse penge betaltes til budene, som desuden indtil 1653 fik et fast årligt tilskud fra købstæderne. Således måtte Roskilde i 1626 erlægge 5, Holbæk og Kalundborg hver 15 kurantdaler årlig, hvortil kom kongens bidrag til budene. Kalundborgbudet fik i 1633 ialt 70 kurantdaler årlig foruden portoen.

Mellem Kalundborg og Århus var der færgefart, for hvilken taksten i 1643



Udviklingen fra brevpostvogn over kuglepost til diligencen

angives til 8 skilling for en person, 12 skilling à 2 mark for en person med en hest.

Fodbudene afløstes snart af „postryttere“ og i 1652 omtales Laue postridder i Holbæk.

En kongelig forordning 1653 bestemmer, at værten i det herberg, hvor den agende postbud tager ind, skal have flittigt op-

syn med de breve, som kommer i hans hus og føre register over dem.

1653 blev postvæsenet imidlertid en privat forretning med Poul von Klingenberg til Højris (ved Nykøbing Mors) som leder.

Denne udvirkede forordningen af 30. november 1653, ifølge hvilken den kørende hovedpost til Hamburg suppleredes

til Sølfvudsborg
til Christianopol
til Lund
til Nalindø
oc til Kiøbenhaffu

6. Stk.
8. Stk.
10. Stk.
12. Stk.
16. Stk.

Hallandske Budde

Breffue - PENDINGE.

Sra Kiøbenhaffu til Helsingør
til Helsingborg oc Engelholm
til Laugholm
til Halmsted
til Falckenberg oc Warberg

4. Stk.
6. Stk.
7. Stk.
8. Stk.
12. Stk.

Nethour.

Sra Warberg til Halmsted
til Laugholm
til Helsingborg
til Helsingør
til Kiøbenhaffu

6. Stk.
7. Stk.
8. Stk.
10. Stk.
12. Stk.

Rallingborg Budde

Breffue - PENDINGE.

Sra Kiøbenhaffu til Rodstild
til Holbeck
til Rallingborg

4. Stk.
6. Stk.
8. Stk.

Nethour.

Sra Rallingborg til Holbeck igken
til Rodstild
oc til Kiøbenhaffu

4. Stk.
6. Stk.
8. Stk.

Helsingørs Budde

Breffue - PENDINGE.

Sra oc til Helsingør aff huer enkelt Breff
aff dobbelt Breff

4. Stk.
6. Stk.

Sor Packeter oc andre Breffue / giffuvs effter
ad'uenant.

Judske Postbudde

Breffue - PENDINGE.

Imellem Rolding oc Aalborg.

Sra Rolding til Nore Sneec
til Hald oc Wiborg
til Aalborg

6. Stk.
8. Stk.
12. Stk.

Sra

B ij

Re



med en 2 gange ugentlig ridende post, der skulle fremføres i mindre end 3 døgn, og samtidig blev den gående rute over Holbæk til Kalundborg nedlagt og erstattet af en gående bipost fra Slagelse til Kalundborg. - Denne ordning blev bestående i ca. 40 år.

Efter at Poul von Klingenberg 1685 havde afstået postvæsenet til Christian V., forærede denne det til kongens søn med Sophie Amalie Moth (grevinden af Samso) Christian Gyldenløve, under hvis umyndighed postvæsenet bestyredes af direktører, deriblandt hans morbroder Mathias Moth, der gennemførte den 3. store post-forordning af 25. december 1694. Ved denne genoprettedes biposten fra Roskilde til Holbæk samtidig med, at der i Holbæk og Kalundborg oprettedes bipostkontorer med postmestre (uden fast gage).

Reformer i publikums favør fremkom derfor kun yderst langsomt og mest på privat initiativ. - Som sådanne kan gennem et helt århundrede egentlig kun nævnes følgende:

I 1739 oprettedes en 3dje bipost fra Holbæk til Nykøbing Sj., hvor der altså også oprettedes et bipostkontor med en postmester.

I 1771 angives biposterne fra Roskilde til Holbæk at blive udført 2 gange ugentlig, ligeledes biposten til Nykøbing Sj. fra 1782.

Efterhånden blev disse biposter dog omdannet til ridende poster og senere til kørende brevposter, fremført ved lette 2-hjulede karrioler eller 4-hjulede kugleposter, også kaldet „snælpst” eller „ballonpost”, der her i landet kom i brug fra 1783 og som nedenfor er afbilled. Disse kugleposter var forspændt med 2 heste og skulle køre $\frac{3}{4}$ mil i timen. Rundt om kuglen var anbragt jernpigge for at forhindre „blinde passagerer” i at køre med.



Den danske kuglepost

To gange om ugen kom der post fra Roskilde. I århundredets begyndelse var det en gående, senere en ridende post. Dagen derpå returneredes til Roskilde. I slutningen af 1780'erne raslede postvognen gennem Smedelundsporten i Holbæk ind i borgmester Lunds gård, han var jo postmester på dette tidspunkt, og her kunne folk så hente eller aflevere deres breve.

Postforbindelserne med omverdenen. -

De første årtier efter udnævnelsen af Holbæks første postmester, fortaber sig i det uvisse, men med Nykøbing Sj. blev der i 1739 oprettet en slags postforbindelse, herom beretter forlaget „Vort Samfund” i Post- og telegrafvæsenets historie:

Ved oprettelsen af biposten mellem Holbæk og Nykøbing Sj. fulgte man en ret mærkelig fremgangsmåde. Det var nemlig tidligere af Rentekammeret truffet den foranstaltning, at breve til forvalteren over Odsherreds gods skulle befordres mellem Holbæk og Nykøbing Sj. ved egnens bønder. - Disse havde derefter forenet sig om at holde et bud, som de gav 24 rdl. årlig. Dette bud var imidlertid til liden nytte for de andre betjente og beboere der på egnen, så byfogeden i Nykøbing Sj. tilbød derfor at holde et ridende bud mellem Nykøbing og Holbæk een gang ugentlig, mod at få disse 24 rdl. og portoen for brevene mellem Nykøbing Sj. og Holbæk samt ellers friheder som postmester.

Da der på denne måde kunne blive „en rigtig bipost”, indstillede Generalpostamtet forslaget til kongen, der bifaldt dette og udnævnte byfogeden til postmester.

Forbindelse med Kalundborg oprettedes påny i 1750 med en privat rute fra København over Holbæk til Kalundborg, en gang hveranden uge, men da denne rute ikke kunne betale sig, ophørte den.

Men det må dog stadig erindres, at det kun var breve, der besørgeades, idet pakker til bl. a. Holbæk måtte adresseres til en bestemt mand i Roskilde, der da besørgede pakkerne viderebefordret. Her skete dog 1795 den ændring, at pakkerne blev liggende på postkontoret, som så sendte adressaterne en meddelelse om disses ankomst.



Brevbærer i det 16.-17. århundrede

Fra 1800-tallet til ca. 1870erne.

I begyndelsen af århundrede foregår udviklingen endnu yderst langsomt og mange steder var der endnu ikke kørende poster, således ikke til Holbæk og Nyk. Sj. Endelig i 1809 kommer Holbæk amt op ved siden af de mere begunstigede egne af landet, idet de to bipostruter Roskilde-Holbæk-Kalundborg og Slagelse-Kalundborg nedlægges, og man vender tilbage til den tidligere rute fra tiden 1624-1653, nemlig: Roskilde-Holbæk-Kalundborg, men denne gang som hovedpost, kørende en gang ugentlig fra 1. maj 1809, samtidig med, at der fra denne dag oprettedes hovedpostkontorer med postmestre på fast gage i Holbæk og Kalundborg.

Som prøve på hastigheden hvormed man kom frem, kan anføres følgende eksempel fra Jessens „håndbog” for året 1838: Tog man fra København lørdag eftermiddag kl. 7³/₄, kunne man være i Hol-

Nyd livet -i skyggen af en PERMA markise.



Se de mange muligheder
for Perma solafskærmning.
Det giver Deres hus
karakter – og så bliver det
Dem, der bestemmer hvor
meget solen skal skinne.

Ring nu og vi sender
omgående vort store farve-
katalog fuldt af ideer,
eller få et gratis konsulent-
besøg og tilbud.

et PERMA produkt fra HEDEHUSENE MARKISEFABRIK



Midtsjællands Bygningsentreprise



v/ Ib Larsen

Østergade 48

4340 Tølløse

Telf. (03) - 48 53 49

bæk søndag nat kl. 2 $\frac{1}{2}$
og i Kalundborg kl. 7 $\frac{1}{2}$
formiddag og videre med
skibet „Dania” til Århus
med ankomst kl. 3 $\frac{1}{2}$ om
eftermiddagen, videre pr.
vogn og i Aalborg man-
dag kl. 6 $\frac{1}{2}$ morgen, i
Frederikshavn tirsdag kl.
4 $\frac{3}{4}$ morgen, hvorfra et
brev med bipost kunne
nå Skagen torsdag.

Man kørte altså gennem
Sjælland med en fart af
1 $\frac{1}{4}$ mil i timen (ca. 8-9
km), hvilket må siges at
være godt kørende.

Hele turen fra Køben-
havn til Frederikshavn
over Holbæk varede ca.
57 timer, hvoraf ca. 45
til befordringen, og ca.
12 timer ialt til ophold
undervejs.

I sammenligning med
ruten over Fyn spares
et helt døgn på fremfø-
ring af post og passa-
gerer.



Ældre kobberstik med fodposten

TØJ FOR UNGE MÆND

FREDERIK

Smedlundsgade 10, Holbæk - Telf. 43 13 41

Lukkede samfund. -

Som det er fremgået, gik udviklingen af postforbindelserne i århundredet langsomt, men der var næppe heller behov for flere eller hyppigere postruter. Man skal gøre sig klart, at i de første mange år af postvæsenets tidsalder kunne de færreste læse og skrive, og den jævne borger havde ikke behov for kontakt med omverdenen. Man levede i et lukket samfund. Det var derfor alene samfundets øverste lag, som benyttede postvæsenet.

For at karakterisere hele postgangen i Holbæk amt få år, førend jernbanen åbnes, skal her anføres forbindelserne i 1870-71:

En 6-sædig post-karet	2 gange daglig	Roskilde—Holbæk
• 4. " "	3 " ugentlig	Holbæk—Kalundborg
• 4. " "	7 " "	Slagelse—Kalundborg
• kaleshevogn med 2 heste	7 " "	Holbæk—Nykøbing Sj.
• åben fjedervogn	3 " "	Ringsted—Holbæk

Desuden sejlede postdampskibet Roskilde-Nykøbing 3 gange ugentlig og det private dampskib København-Holbæk en gang ugentlig. - Post medbragtes også med den gamle færgeforbindelse til Tuse Næs (Hørby), her foregik turen pr. sejlbåd.

Tiden efter 1874. -

Endelig 30. december 1874 åbnedes banelinien mellem Roskilde-Kalundborg (anvendt til postbefordring fra 1. maj 1875), og efterhånden omdannedes brev-samlingsstederne til postekspeditioner, således i 1888 i Snertinge, 1893 i Regstrup og 1903 i Asnæs, ligesom åbningen af Odsherredsbanen i 1899 og Høng-Tølløse-banen 1902 samt landpostvæsenets rivende udvikling mere og mere moderniserede hele postgangen.

Efter at udviklingen gennem århundreder var krøbet langsomt frem, åbnedes således på en gang alle chancer, takket være dampens hjælp.

Endnu i 1845 er der kun tre gange ugentlig post fra Holbæk til Kalundborg og Nykøbing Sj. - Daglig forbindelse fra Holbæk til Kalundborg nås først i 1854-55.

I denne periode begyndte som bekendt oprettelsen af brev-samlingssteder, således 1852 i Svinninge og Philipsdal, 1859 i Ruds-Vedby, hvilke omdannedes til postekspeditioner, henholdsvis 1863, 1872 og 1875.

I 1870 gik der postvogn to gange daglig til Roskilde, tre gange om ugen til Ringsted og hver dag til Nykøbing Sj.

En postsmække
for fulde sejl



Dansk Filatelistisk Tidsskrift

Danmarks største filatelistiske tidsskrift:

- ... er medlemsblad for DFF's over 10.000 medlemmer.
- ... udkommer mindst 8 gange årligt.
- ... bringer artikler om dansk og udenlandsk filateli.
- ... skrevet af frimærkesamlere for frimærkesamlere.
- ... indeholder jævnligt samlesider til et nyt dansk stempel-katalog.
- ... abonnement for 1985 koster danske kr. 90,00.
- ... kan tegnes ved indbetaling på postgiro 934 01 06.



Rekvirer evt. et gratis prøvenummer ved
at skrive til:

Danmarks Filatelist Forbund

Kontor: Grønnegade 41 . 1107 København K . Tlf. 01-15 1775 . Giro 9340106

Diligencernes postbefordring -

. . . fandtes i Danmark 1798 - 1911

Svinninge var en af de første landsbyer, der fik sit posthus, idet der her i 1852 oprettedes et brevsamlingssted, formentlig på grund af byens beliggenhed som knudepunkt for diligenceruterne Holbæk-Kalundborg og Nykøbing Sj., og diligencernes ankomst til byer og landsbyer har nok været dagens begivenhed.

Beboerne i byen eller landsbyen, der blev begunstiget med et brevsamlingssted, og derved holdsted for diligencerne, har nok betragtet deres samfund som et lille kulturcentrum.

Ved postens ankomst har den gamle håndværker nysgerrigt kigget ud af værkstedets halvdør og bonden lindet døren for at se, hvad diligencen bragte med sig, men breve til menigmand var der sikkert ikke mange af i diligencernes første årtier.

Fra 1. marts 1883 gik diligenceforbindelsen Holbæk-Nykøbing Sj. over Audebo og Gundestrup. - Diligenceruten til Nykøbing Sj. opførte, da Odsherredsbanen åbnede 1899.

I en statistik fra 1897-98, altså et år før Odsherredsbanens indvielse, viser, at der på Holbæk postkontor var solgt 1533 billetter til diligencen.

Farvel til postillonerne. -

Med diligence-inddragelserne forsvandt også et folkefærd, som dengang var postvæsenets repræsentanter udadtil - nemlig postillonerne.

Postillonerne, der var klædt i festlige røde og gule farver, førte posten frem, og mange af dem var mestre i at traktere posthornet. - Det har sikkert været en lyd, som vore forfædre har kendt og holdt af på samme måde som vægtersangen. - Posthornet fortalte, at nu kom der bud ude fra den store verden.

Postillonstillingerne oprettedes i 1830 og udgik af tilværelsen i 1911.

Det var et sidste led i en lang udvikling: Fodposten, postrytteren, den agende post, kugleposten og den 6 og 4-sædede diligence, der hermed sluttede.

Diligenceruten Nykøbing Sj.-Jyderup var den næstsidste rute, der kørte i Danmark, idet ruten blev nedlagt 1. april 1909.



Postvognen på vej - En Szeslaw Slania gravør-præstation, her forevigtet fra svensk frimærke

Chr. d. V's postforordning fra 1664 *om kundebetjening -*

. . . Postkontoret i Holbæk og fortegnelse over byens postmestre fra år 1664 til dato -

Christian d. V. udstedte i 1664 en forordning om postvæsenet i Danmark og Norge samt Slesvig og Holsten, og som noget helt nyt omtalte forordningen forholdet mellem personale og publikum, og det kunne se ud som om, der til tider har været ganske livligt på posthuse-
ne dengang.

Det hedder bl. a. i forordningen:

„Alle som Breve paa Posthusene levere eller afhente, skulle beegne Postmestrene og deres Betjente med tilbørlig Civilité og Høflighed, saafremt de ikke derfor ville lide straf som vedbør. Skulle og nogen understaa sig paa Posthusene at gjøre nogen Buldren, Skjældsord eller Oprør, da maa Postmestrene have Myndighed til at lade samme person strax anholde og arrestere, hvilke siden, andre til Exempel, skulle blive straffede efter Sagens Lejlighed. Men derimod skal Postmestrene være tiltænkte at bevise enhver den Høflighed, som sømmelig er, og det samme at tilholde deres Betjente”.

Postmesterembedet et bierhverv -

Før 1740 var der iøvrigt tradition for, at en nyudnævnt postmester betalte et vist beløb til forgængerens eller dennes enke.

Ikke desto mindre var der altid mange ansøgere til ledige embeder.

Det var også almindeligt, at enken søgte stillingen. Det skete dog ikke ret tit, at enken fik embedet, men det understøttede en ansøgning, når ansøgeren tilbød at gifte sig med enken.

I et tilfælde var der hele tre, som om fornødent ville gifte sig med en post-



Et sognebud fra tiden før landpostvæsenets oprettelse

mesterenke. Hun fik så forelagt ansøgerlisten med beskrivelse af de tres kvalifikationer, idet postdirektøren tilføjede:

„Og altsaa haver hun os oprigtig at tilkendegive med hvilken af fornævnte trende personer hun i saa maade eragter bedst at kunne være hjulpen.”

Enken traf sit valg, men fortrød inden brylluppet, og så fik hun af sær nåde embedet selv mod at betale frieren erstatning.

Postmesterembedet i Holbæk har formentlig været et bierhverv i 1700-tallet og første halvdel af 1800-tallet.

Desværre kan det ikke med sikkerhed fastslås, hvornår postkontoret i Holbæk blev oprettet, men det er sket i tidsrummet mellem 1664 og 1711.

Noget om Holbæks postmestre 1664–1985 -

Poul Klingenberg fik i 1653 overdraget det danske postvæsen og som sådan udnævnte han i skrivelse af 19. februar 1664 Holbæks første postmester, den senere borgmester Johan Eggers, der fungerede til år 1700, hvor Peter Birch overtog embedet, og derefter herredsfoged, senere byfoged Laur. Stampe og dennes svigersøn, borgmester H. C. Lund, frem til 1888.

I Holbæk har postkontoret vistnok først været indrettet i en ejendom i Smedelundsgade, der ejedes af Jacob Smith og senere af vognmand Jens Sørensen og efter ham sønnen Frands Sørensen.



Til hverdag og fest - frugt, grønt og blomster fra
VESTERGADE
- er bedst!

Erling Hansen - Tlf. (03) 43 14 05

Alt i hårde hvidevarer
og el-artikler -

LASSEN

HOLBÆK 43 01 69

Ahlgade 36

Tops!
FRØLUND
Sko

Ure og briller
Eget specialværksted
Marinus Nielsen & Co.
Algade 13, Holbæk

Som den første postmester på fast gage nævnes passkriver Christian Schouboe, død 1816. Ved dennes død konstitueredes købmand S. G. Petersen, der ejede gæstgivergården „Postgården.“

Derefter udnævntes premierløjtnant i det norske livregiment, grev Hans Henrik August von Platen til postmester fra 1816—26.

Tre år efter at være forflyttet til Roskilde arresteredes han og dømtes til fæstningsarbejde på livstid, fordi han havde stjålet af pengebrevene.

Dommen formidledes imidlertid til arbejde i Møens tugthus. - Han døde i Stege 1842.

Om dennes sørgelige livsløb berettes:

Grevens indtægter i 1821 beløb sig til 569 Rdl. 29 Sk. ialt, medens hans udgifter var 511 Rds. 30 Sk. ialt.

Til rest blev altså til „Livets fornødenheder“ kun 57 Rdl. 99 Sk. eller omtrent 15 Sk. daglig og herfor skulle han føde sig selv, kone og 4 børn, medhjælperen og litsenbroderen, en pige, en amme og værten, ialt 11 personer.

Det var derfor ikke så underligt, at han stadig søgte om lån og understøttelse og efterhånden sank så dybt i gæld og armod, at han, skønt han i 1827 fik et bedre embede, forgreb sig på betroede pengesager til et beløb af 4426 Rds.

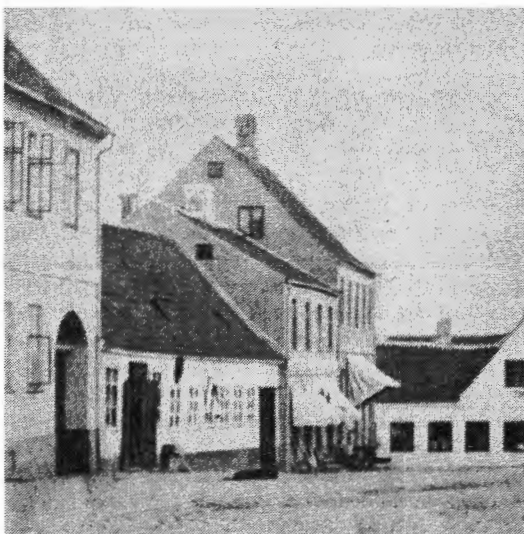
Platen efterfulgtes i Holbæk af kaptajn A. Mazar de la Garde 1827—34, der holdt postkontor i bager Henriksens ejendom på Ahlgade (nuværende nr. 64).

Under postmester, premierløjtnant i rytteriet J. C. Haxthausen 1834—66, var postkontoret først indrettet i Gottschalks

ejendom på den anden side af Ahlgade (nuværende nr. 55). Se billedet nederst på denne side, andet sted fra venstre på billedet og ca. 1839 henflyttedes postkontoret til den mod Vimmelskaftet vendende sidebygning til købmand Stausholms, senere A. Ehlers ejendom (af dennes hovedbygning ud mod Ahlgade ses indgang og tre fag vinduer på 1ste sal, billedet set fra venstre).

Den første faguddannede og fuldtidsbeskæftigede postmester var N. T. A. Dall, som virkede fra 1866—1890. - I hans tid (1875) flyttedes postkontoret op til jernbanestationen og fik plads i den vestlige del af stationsbygningen.

I 1899 opførtes en selvstændig postbygning øst for jernbanestationen. Denne bygning husede Holbæk postkontor indtil 1973, da den nuværende postbygning blev taget i brug.



Posthuset i Holbæk 1834—39.

Fortegnelse over postmestrene i Holbæk fra 1664 og fremefter:

1664—1700	Johan Eggert (senere borgmester i Holbæk)
1700—1739	Peder Birck
1739—1783	Herredsfoged Lauritz Stampe
1783—1808	Borgmester, kammerråd Hans Christian Lund
1808—1816 ^{*)}	Passkriver Christian Schoubo
1816—1826	Premierløjtnant, greve Hans Henrik August von Platen
1827—1834	Kaptajn, kancelliråd Anton Alexander Benjamin Mazar de la Garde
1834—1866	Premierløjtnant, baron Johan Christian Haxthausen
1866—1890	N. T. A. Dall
1890—1896	A. J. Nielsen
1896—1907	S. Thomsen
1908—1916	cand. polit Th. O. Kornerup
1916—1918	I. M. Jørgensen
1918—1927	cand. polit A. Mohr
1927—1937	cand. polit A. J. Gertz
1937—1945	V. Lyng
1945—1959	V. Dyck Madsen
1959—1970	K. A. Nielsen
1971—	Tage Jensen

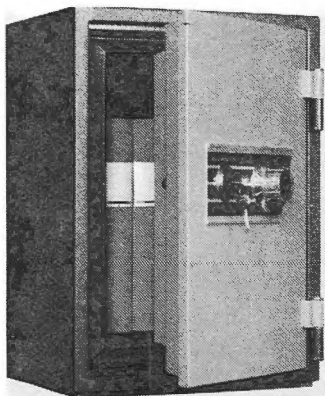
Kilder til postarriklerne:

Fra det danske postvæsens historie,
samt forskellige officielle værker
samlet af Helge Andersen,
Holbæk og omegns frimærkeklub

^{*)} Holbæk blev hovedpostkontor fra 1. maj 1809.

Filatelist boksen *diplomat*

Nu har De mulighed for at erhverve en prisrigtig 'brand-boks' til opbevaring af Deres frimærkesamling, værdipapirer etc. Skabene er forsynet med kraftig kodelås og nøgle. Skabenes farve: brun med beige dør.



MANGE
MODELLER
FOREFINDES

Diplomat 60

Mål 570x385x450 mm
vægt 80 kg. 1 skuffe
og hemmeligt rum.
Skabene er forsynet
med kraftig kode-
og cylinderlås.

OBS! PRISERNE ER
EXCL. MOMS.
FRAGTFRIT
8 DAGES RETURRET

Alle vore modeller er brand-
testede og godkendte på
statens prøvningsanstalt
»SP«, Sverige.

Rekvirer vor brochure gratis!

KONSTED Aps

Mellemvang 5 - 4300 Holbæk
Tlf. (03) 43 48 30

NU 2.285,-

„Det rullende postkontor” —

besøgte Holbæk 3 gange.

„Det rullende postkontor” var ambulant post- og telegrafkontor indrettet i et ombygget ruteautomobil, som postvæsenet satte i drift i 1936. Postkontoret fungerede i to perioder.

Første gang fra 1936 til 1939 og i årene 1951 og 1952, hvor det ophørte.

Postkontorets funktion var tænkt anvendt om sommeren som midlertidigt postkontor på udstillinger, større dyrskuer, ved folkefester, stævner o. l.

27. juni til 1. juli 1936 var „Det rullende post-

kontor” til stede i Holbæk ved byjubilæum og dyrskue.

27. og 28. juli 1938 gæstede „Det rullende postkontor” atter Holbæk ved rundskue og folkefest.

Fra og med oktober 1952 var „Det rullende postkontor” tilknyttet „Pressefotografernes grønlandsudstilling” med teksten:

„Det rullende postkontor/Pressefotografernes Grønlandsudstilling - Danmark”.

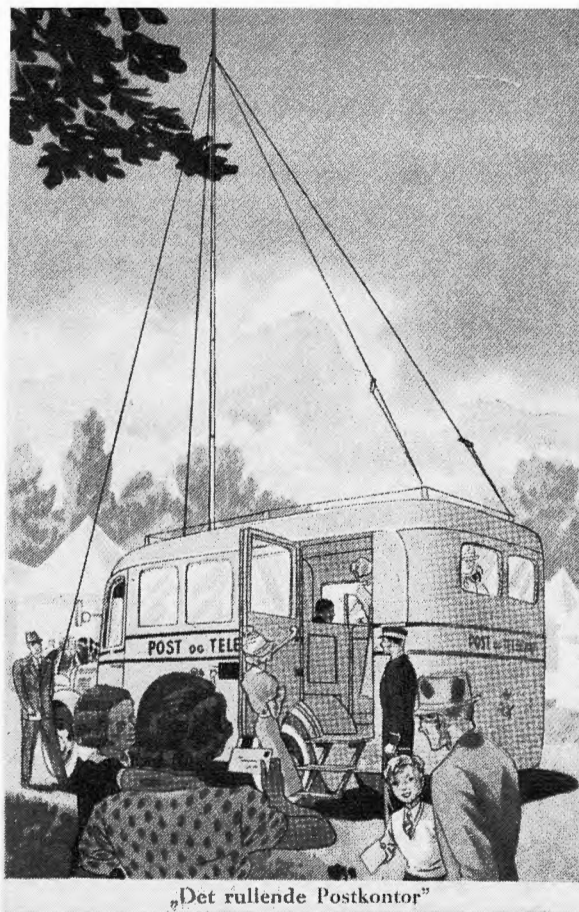
I tidsrummet 25. og 26. oktober 1952 besøgte denne udstilling Holbæk.



Første gang der blev afstemplet var den 11.-6.-36. i Grindsted ved Midtjysk udstilling og stemplet vises her ovenfor.



Førstedagsstempel fra 1.-10.-52. benyttet i Odense ved Pressefotografernes grønlandsudstilling i Danmark.





For- og bagside af brevkort, brugt ved „Det rullende postkontor”
 og afstemplet 12.-7.-36. kl. 10-14 i Skive
 ved Jysk ungskeue og ringriderfest.





DANSKE FILATELISTERS FÆLLESFOND

Ønsker hjertelig tillykke

Fondens formålsparagraf er:

- 1) at støtte, fremme og udbrede kendskabet til
filatelen i Danmark
- 2) at støtte afholdelse af frimærkeudstillinger
- 3) at støtte udgivelsen af filatelistisk litteratur
- 4) at støtte andre filatelistiske arrangementer
- 5) at støtte og fremme interesse for danske
frimærker i udlandet

Jernbaner og jernbanepakkemærker

ved V. Lauritsen, Holbæk og omegns frimærkeklub.

I forbindelse med, at Holbæk og omegns frimærkeklub i 1985 fylder 50 år, skal der nedenfor fortælles lidt om de private jernbaner fra Holbæk og om deres jernbanepakkemærker.

Disse baner er:

- 1) Odsherreds Jernbane
- 2) (Holbæk) - Høng Tølløse - (Slagelse) Jernbane og
- 3) Hørve-Værsløv Jernbane.

Odsherreds Jernbane -

i det daglige kaldet OHJ, fører sin tilblivelse tilbage til 1873, da et konsortium i Berlin ansøgte om koncession på en jernbane fra Næstved over Slagelse til et punkt på Holbæk-Kalundborg-linien og videre gennem Odsherred til Odden, hvorfra der skulle være dampskibsforbindelse til Æbeltoft eller Grenå. Projektet blev imidlertid opgivet, men planerne om at få oprettet en bane spøjte fremdeles i de kommende år.

Efter vedtagelsen af lov om private jernbaner den 8. maj 1894 holdt Amtsrådet i Holbæk et møde om bygning af en jernbane i Odsherred og 6. maj 1896 meddeltes endelig koncession fra indenrigsministeriet derom. Den 28. juni 1896 påbegyndtes udstikning af linieføringen og selve anlægsarbejderne kunne påbegyndes i maj 1897.

3. maj 1899 foretoges almindeligt eftersyn af baneanlægget og den 18. maj 1899 kunne så indvielsestoget afgå fra Nykøbing S. station kl. 7,30 med ankomst til Holbæk kl. 9,00, hvorefter der på Hotel Isefjord serveredes frokost.

Efter således at være styrket returnerede toget kl. 11,00 til Nykøbing S. hvor en

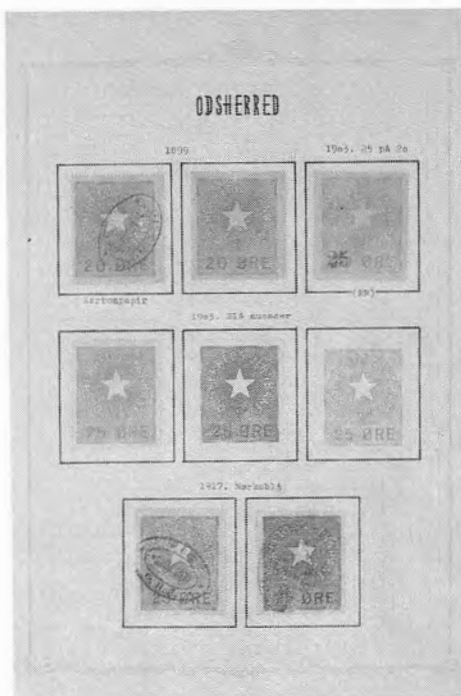
middag ventede på de rejsende. Hermed var så banen indviet og den havde kostet 2.146.000 kr., hvoraf statskassen havde tegnet aktiekapital for 50 pct., hvorefter amtsråd og kommuner havde delt resten, når bortset fra private aktionærer, der ydede 82.000 kr.

Om driften på banen gennem de mange år siden da, vil det her føre for vidt at komme ind på. Nogle år har banen således givet overskud, men i langt de fleste tilfælde har kommunerne måttet inddække underskud efter de opstillede fordelingsregler.

I 1974 fejrede banen imidlertid sit 75 års jubilæum og i den anledning udgav Dansk Jernbane-Klub en meget interessant bog, hvor banens historie, dens driftsmateriel, personerne ved banen, dens økonomi m. m. a. er blevet grundigt gennemgået, hvorfor en gennemlæsning herom på det varmeste kan anbefales.

Det, der i dag har interesse, er imidlertid orienteringen om de banepakkemærker, der har været i brug i alle disse år. Lige siden 1899 har OHJ benyttet banens „våben“ - en stjerne - som motiv på sine godsfrimærker. Mærkerne findes dels i stort format og fra 1913 i lidt mindre format. Mange værdier har også

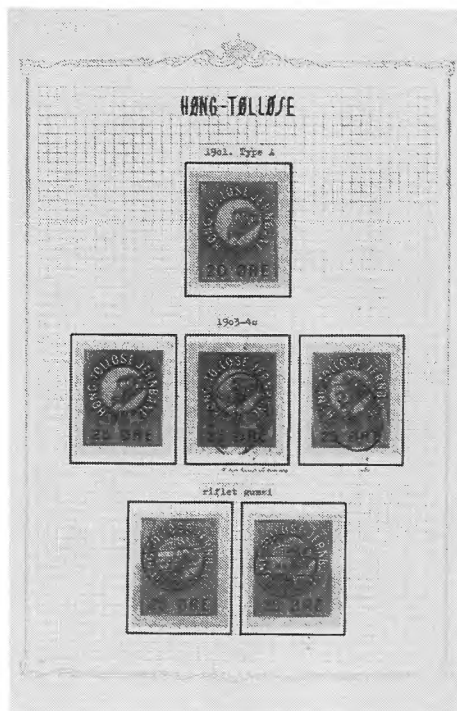
været i brug, foranlediget af takstforhøjelser, og efter 1970 som følge af indførelse af moms på pakkeforsendelserne. Ind imellem har det også været nødvendigt at benytte sig af overtryk på eksisterende mærker, og i 1969 måtte man endda ty til at lade overtrykke nogle banepakkemærker fra Høng-Tølløse-banen på grund af akut mangel selv på egne mærker. Herudover har banen siden 1930 haft efterkravsmærker, og siden 1971 eksprespakkemærker. Endelig har OHJ siden 1930 haft nogle få gebyrmærker. Banens senere oprettede rutebil-linier har også benyttet pakkefrimærkerne med evt. særlige overtryk. I tidens løb har banen haft ca. 100 forskellige godsfrimærker, men en komplet samling vil rumme op imod det dobbelte. Der skal i denne forbindelse henvises til „Katalog over Danmarks Jernbanefrimærker” udarbejdet af Reinhold Jensen og P. Thomassen, med senere tillæg.



Odsherredsbanens første jernbanepakkemærker fra 1899 og fremefter.



Åbningsstoget på Asnæs station 18. maj 1899



Høng-Tølløse-banens første jernbanepakke-mærker fra 1901 og fremefter.

Høng-Tølløse-banen -

i det daglige kaldet HTJ, startede oprindeligt som banen på denne strækning, men i tidens løb udvikledes den til at få forbindelse med Holbæk i den ene ende og Slagelse i den anden, og endelig fik man gennemgående tog for hele strækningen. - Banens historie går tilbage til efteråret 1890, hvor man fra regeringens side er positiv overfor planer om bygning af jernbaner i vestsjælland.

Den 29. november dette år afholdtes derfor et møde på Stenlille kro, efter indbydelse fra gårdejer Lars Johansen, Karsholte (ved Dianalund) og købmand Geltzer, Ruds-Vedby, hvor kredsens folketingskandidat Johs. Tauber var tilstede.

På mødet vedtoges det at nedsætte et udvalg bestående af medlemmer fra de interesserede landkommuner for at oparbejde tilslutning til bygning af en bane fra Ruds-Vedby til Tølløse eller Hvalsø, samt fra Ruds-Vedby til Sæby, Høng eller Ulstrup på den påtænkte bane fra Slagelse til Kalundborg.

Udvalgets formand blev godsforvalter Sophus Bertelsen.

I de kommende år diskuteredes linieføring og økonomi, og først den 10. maj 1896 indbyder udvalgets delegerede fra Holbæk og Sorø Amtsråd samt sognerådene til et foreløbig afsluttende møde med fest på Ruds-Vedby kro.

Anlægsudgifterne var anslået til ca. kr. 1.222.000, og på mødet tegnede kommuner m. v. sig for 733.000 kr., således at over halvdelen af den nødvendige kapital - som foreskrevet - var tegnet. Alligevel måtte samtlige aktionærer afgive erklæringer om forholdsvis at ville tilskyde, hvad den endelige anlægsudgift måtte vise sig at overskride den beregnede anlægssum, som var antaget. Anlægssummen blev iøvrigt på 1.741.600 kr., hvoraf staten tegnede aktier på 50 pct., kommunerne 48 pct. og private de resterende 2 pct.

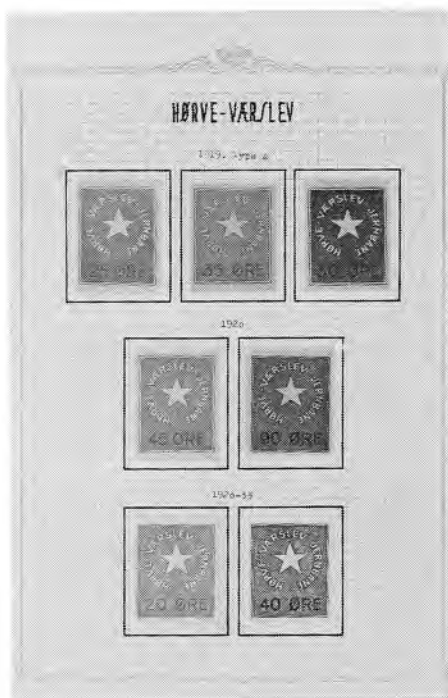
7. november 1898 godkendte indenrigsministeriet ansøgningen fra Holbæk amtsråd om eneretsbevilling til drift af en jernbane fra Høng til Tølløse, hvorefter man i foråret 1899 kunne påbegynde selve banens anlæggelse.

Selve åbningsdagen blev fastsat til søndag den 22. december 1901, iøvrigt i rigtigt snevejr og uden nogen form for festivas. Første tog afgik fra Tølløse kl. 10,15.

Om banens drift i årene fremover henvises der, som for OHJ, til bogen, der udkom i 1976 i anledning af banens 75 års jubilæum. Bogen indeholder fremragende arbejde, der vist hovedsageligt er præsteret af Ole Christian Munk Plum, Tølløse.

Det er også for HTJ jernbanepakke-mærkerne, der må påkalde sig frimærkesamlernes interesse, thi som for OHJ er der her en rig verden af samleobjekter at gå i gang med, omend den slet ikke er så let endda at gå til, thi materialet er ikke så almindeligt. Der er vist ikke mange, der har anset dem for rigtigt samlerværdige, og det er vel egentlig synd, især når man nu interesserer sig for frigørelsesmidler for breve, kort m.v. og herunder anbringes der jo frimærker på adressekort for pakkerne. Disse mærker kan så købes på postvæsenets auktioner. Men der har ikke eksisteret adressekort for privatbanerne, derfor anbragtes mærkerne med lim på bagsiden direkte på pakkerne og gik vel så i næsten alle tilfælde tabt for eftertiden.

Motiverne på HTJ's jernbanepakkemærker blev det dampende tog og motivet var i begyndelsen af stort format og først i 1940 indførtes det noget mindre format. Taksterne har i tidens løb undergået de samme ændringer som beskrevet under OHJ og der har været anvendt efterkravsmærker samt gebyrmærker siden 1930/31 og ekspresmærker siden 1971. Af det foran under OHJ nævnte jernbanemærkecatalog fremgår iøvrigt en vældig masse oplysninger om typeforskelle, varianter m.v., som vel er værd at sætte sig ind i, når emnet skal bearbejdes.



Hørve-Værsløv-banens første jernbanepakke-mærker fra 1919 og fremefter.

Hørve-Værsløv jernbanen -

Efter åbningen af Odsherreds-banen 18. maj 1899 opstod der i den sydlige del af Odsherred tanker om bygning af en jernbane, hvilket førte til, at der i 1903 blev nedsat et jernbaneudvalg, bestående af repræsentanter for landsognene mellem Hørve og Værsløv samt en fra Kalundborg. En ny kommission var i 1904 nedsat til at undersøge behovet for nye jernbaner og denne fik i 1905 henvendelse om bygning af Hørve-Værsløv banen. Henvendelsen var stillet af Holbæk Amtsråd, og blev godt modtaget, således at amtsrådet den 26. marts 1914 modtog koncession på driften.

Anlægssummen blev på 2.269.600 kr.,

hvoraf staten tegnede sig for de 50 pct., kommunerne for 47 pct. og private for 3 pct.

Selve indvielsen mandag den 5. maj 1919 foregik uden nogen form for festligheder. Et særtog gennemkørte strækningen sammen med lokale repræsentanter og en fra ministeriet for offentlige arbejder.

Banens drift er aldrig forløbet særligt heldigt. Den har aldrig givet overskud og omsider blev den nedlagt, da „Lille Johannes” nytårsaften 1956 gennemkørte strækningen for sidste gang, mens beboerne langs strækningen så til. De havde aldrig rigtig benyttet banen, som det var forudset i de oprindelige planer, og uden passagerer og gods måtte det gå galt. - Banen eksisterede således kun i 37 år.

Beretningen om Hørve-Værsløv jernbanen, som jo var en sidebane til Odsherredsbanen, hvilket er årsagen til at den tages med i vort jubilæumskatalog, står at læse i en bog, der udkom i 1976 om Vestsjællandske jernbaner og er skrevet af Niels Jensen.

Jernbanepakkemærkerne, som har samlerens interesse, er ikke særligt mange, idet der kun er 17 hovedmærker, med stjernen som symbol, 3 gebyrmærker samt 2 efterkravsmærker.

— — —

Dette afsnit er egentlig kun et kuriosum, medtages skal det dog alligevel, idet det er en meget kort orientering om et projekt, der opstod i begyndelsen af 1920'erne og som vedrørte bygning af en direkte jernbanelinie, der skulle gå fra Holbæk til Vedde, da man mente, den kunne få betydning for transporten

af tørv fra Åmosen, evt. over Holbæk til den under udbygning værende Holbæk havn og søfarten på Isefjorden.

Kommissionen af 1923 godkendte planerne under forudsætning af, at de gennebløbende kommuner viste interesse derfor. Anlægssummen var beregnet til 5.300.000 kr. og var kalkuleret til at skulle give et årligt overskud på 35.000 kr. Interessen måtte imidlertid have mangel, thi der blev aldrig givet koncession på banen, og det hele må derfor være løbet ud i sandet.

På jubilæumsudstillingen

vil der som dokumentation for ovenstående artikel om jernbanerne ved Holbæk være monteret et fyldigt materiale, som klubbens gæster kan tage i øjesyn. Det er første gang dette materiale er oppe på en lokaludstilling og om det kommer mere, kan i dag ikke besvares, idet det dels er udlånt hertil, dels er i privat eje. Foranstående har som sagt sin oprindelse i klubbens 50-års-jubilæum, men tages med, da det er et vigtigt led i beretningen om trafikken på Holbæk by og opland. Den fortæller om driftige personer, der har interesseret sig for befordring af personer og gods som et led i udbygningen af egnen, og om de personer, som gennem tiderne fandt deres daglige gerning dér. - Odsherredsbanen og Høng-Tølløsebanen lever i bedste velgående, de giver aldrig overskud, men har begge en stor samfundsmæssig opgave at leve op til, hvilket de søger bl. a. ved til standighed at skaffe sig driftsmateriel af så høj standard som driftsbudgettet kan forsvare og at holde nogle køreplaner, der kan indpasses til den trafik, som

sammenkobles med statens baner, og på denne måde er vejen ud i den store verden udenfor deres eget naturlige funktionsområde.

Til slut skal jeg rette en tak til personalet på Odsherredsbanens hovedkontor i

Holbæk, samt til Ole Christian Munk Plum, Tølløse, for uvurderlig hjælp til at fremskaffe materiale og oplysninger, uden hvilke denne artikel aldrig var blevet til noget.

V. Lauritsen.



Godsjernbanepakkemærker fra Odsherreds jernbane. Det første er typen fra banens åbning 1899

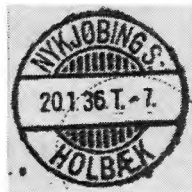
Postforhold ved Odsherred jernbanens åbning.

Før Odsherredsbanens åbning i 1899 fandtes i Odsherred og i banens opland kun posthuse i Holbæk og Nykøbing S. Endvidere var der postekspeditioner i Svinninge og Snertinge og brevsamlingssteder på den gamle postdiligeroute Nykøbing S. — Jyderup med sideruter. Disse brevsamlingssteder lå i Vig, Fårevejle (kirkebyen), Starreklinde, Herrestrup, Siddinge, Gundestrup og Hagested. De tre sidstnævnte havde i en periode en vis forbindelse med dampskibstrafikken på Isefjorden.

Da Odsherredsbanen åbnede, indrettedes straks jernbanebrevsamlingssteder på stationerne Mårsø, Gislinge, Hørve, Fårevejle, Grevinge, Asnæs, Vig, Asmindrup og Højby. I Svinninge byggedes i forbindelse med stationen et postkontor, mens Kelstrup og Sandby var uden

postekspedition. I Sandby oprettedes brevsamlingssted i 1905, mens Kelstrup stadig måtte vente. Endelig i 1927 oprettedes „postkassetømningssted” i Kelstrup. Stationsbestyreren skulle tømme stationens postkasse og stemple brevet med et gummistempel KELSTRUP (VIG) og afgive disse til de postførende togs bureauvogn. Stationen skulle tillige have en beholdning af frimærker til salg.

OHJ's åbning og omlægning af postvæsenets ruter medførte, at brevsamlingsstedet Hagested erstattedes af Mårsø og Gundestrup og Herrestrup af Grevinge. Postbefordringen Holbæk-Nykøbing S. overgik fra banens åbning fra landevejene til togene, og har modsat de fleste andre privatbaner bevaret togenes postbureau efter 1934, da postvæsenet rationaliserede.



Togpoststempel

Holbæk Røde Kors julemærker



1981

1982

1983

1984

Salget af de nye julemærkeark 1985 åbnes fredag den 4. oktober kl. 15.00 på Æglageret, Lindevej 6, Holbæk, på vor separate udstilling i forkontoret.

Kunstneren vil være til stede for signering af arkene.

Dansk Røde Kors

Holbæk afdeling

- Små-annoncer -

*Støt alle vore annoncører,
de har alle støttet udgivelsen
af dette katalog.*

Udstillingsudvalget.

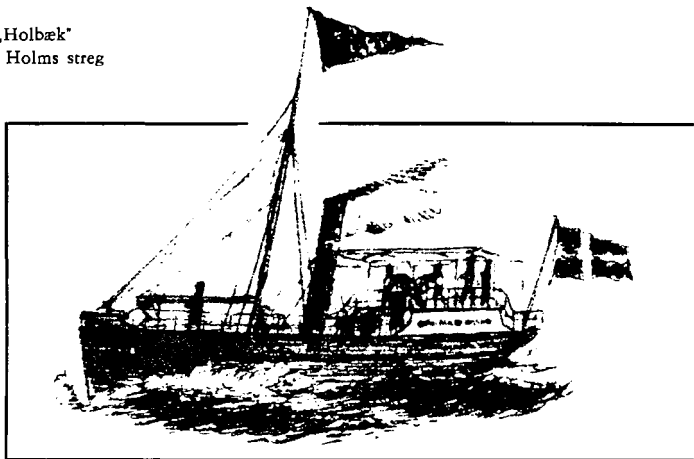
Søges: Hollandsk Indien, Australien,
Indo-China, Japan. - Bytte eller køb.
Engelbrecht Hansen, Samsøvej 9,
4300 Holbæk.

Vil du købe, sælge eller bytte?
Mit samleområde: Danmark, Grønland, Norge,
Sverige, Holland og Vesttyskland. - Har dub-
letter herfra samt mange andre lande. Kontakt
venligst for brev eller tlf. 03 - 43 16 80.
(Bedst mellem kl. 19-20.)
Knud Jensen, Riffelhavevej 44, 4300 Holbæk

I forbindelse med Holbæk og omegns frimærkeklubs 50-års jubilæum udskrev bestyrelsen en lille konkurrence gående ud på, at finde et brev, afsendt fra Holbæk på stiftelsesdagen den 13. februar 1935. Dette har ikke været muligt, men nedenstående vises et luftpostbrev, afsendt fra Holbæk den 12. februar 1935. Brevet tilhører Engelbrecht Hansen, Samsøvej 9, Holbæk, der er en af filateliens aktive medlemmer, og sammen med klubben kan han fejre 50-års jubilæum, idet det af medlemsprotokollen fremgår, at Engelbrecht Hansen er indmeldt i 1935 og allerede på generalforsamlingen i 1936 blev valgt til revisor. Brevet er frankeret med luftpostserien AFA nr. 216-220 fra 1934, desuden med 60 øre blågrøn nr. 130 samt 15 øre rød nr. 203, ialt kr. 2,70, der dækkede luftpostsatsen til Australien. - På bagsiden er brevet ankomststempler BERLIN C - 13. 2. 35. 10-11 L 2 - og er formentlig fløjet til Berlin med Det Danske Luftfartsselskabs 3-motorede Fokker, der på den tid fløj på ruten København-Hamburg-Berlin. Brevet er ankomststemplet PERTH 12.15 PM - 1. MAR 1935 W A. - AIR MAIL - SAVES TIME.



Dampbaaden „Holbæk“
i Hjalmar Holms streg



Et 100-års minde fra Holbæk-fjorden

Historien om de gamle pakkeporto-mærker, der for 100 år siden blev benyttet på dampskibsruten Holbæk—Ourø—Vellerup.

Fortalt af kommunaldirektør H. Als Andersen, der har forsket i gamle arkiver og her beretter nedenstående til Holbæk og omegns frimærkeklubs 50-års jubilæumskatalog.

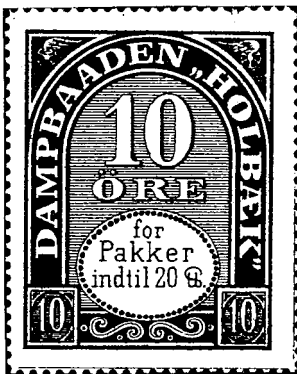
Det begyndte som lidt af en åbenbaring. På ferie i London i 1976, på museumsbesøg - British Museum - på vej fra Magna Carta til den ægyptiske samling, uden frimærker i tankerne. Det skulle være en hieroglyfdag, helst uden alt for ømme fødder.

Vi - min kone og jeg - var godt halvvejs igennem det monumentale træbebeklædte lokale med balkoner, som - vi havde lovet hinanden ikke at gøre holdt, gør man det, er man „lost“, - som, ja, hvad var det, der var i de lange rækker skabe med udtræk? Det var frimærker! British Museums enorme samling. - Jeg måtte standse, fik kaldt min kone tilbage. Det tog kun et øjeblik for bare et lille kig.

Danmark blev fundet på et øjeblik. Frimærkerne sidder i hængslede trærammer

mellem glasplader. - Jeg noterede mig kræftfrimærkerne og gik baglæns i tiden. Jo, de var der godt nok allesammen. Nydelig samling. - Portomærker, postfærge, og så - nogle store mærker - og ja, der stod HOLBÆK - Dampbåden „Holbæk“ på dem.

Fryd, opdagerglæde eller hvad det kaldes, når det ligesom risler ned ad ryggen, fyldte mig.



Vi skulle videre til hieroglyfferne. Men forinden tegnede jeg mærkerne ned fra tavle 241 og noterede 2 værdier, 10 øre sort og 20 øre blå for pakker indtil henholdsvis 20 pund og 50 pund.

Teksten var: 1880?, tk. 11 $\frac{1}{2}$, Holbæk Steamship Co.

Fra samme tavle eller en følgende, har jeg tegnet 2 andre mærker, hvor teksten

er DAMPFÆRGEN „Holbæk”, 10 øre for 10 pund og 5 øre for 5 pund.

Hjemkommet, satte jeg mig for at få slettet spørgsmålstegnet i museets tekst.

Det skulle ende med et brev med „Dear Sirs” og så historien.

Det viste sig at være vanskeligt.

Ingen jeg spurgte, havde nogensinde set eller hørt om mærkerne.

Det var på Holbæk bibliotek, den næste fryd eller opdagerglæde, eller hvad det nu hedder, indtraf.

Jeg havde fået fremtaget Holbæk Amts Avis fra 1880 og gennempløjet dem resultatløst. Dernæst 1890 uden resultat, 1881, 1889 og så videre.

Der var meget interessant samtidshistorie, annoncer, ledere etc. - Det er let at for-tabe sig heri, hvad også skete. - Men Dampbåden „Holbæk”. Det kunne ikke være gået uomtalt hen. Der måtte også være annoncer.

Med gotisk skrift stod da følgende en mørk november eftermiddag på biblio-tekets læsesal:

Holbæk Amts Avis. Politisk Avertissementstidende for By og Land.

Udgår hver Søndags morgen.

Redigeret, trykt og udgivet af L. Bønnelycke. 37. Aargang Nr. 57, Mandagen d. 9. marts 1885

Dampbaanden „Holbæk”.

Søndagen den 11te **Markedsda-**gen afaar Dampbaanden „Holbæk” Kl 8 Aftmdg. fra **Durs** til **Holbæk** og fra **Holbæk** til **Durs** Kl. 4 Eftmdg., med-tager Passagerer, Kroeurer og Gods.

Beskrivelsen.

I samme blad havde sagen været omtalt 3. og 4. marts 1885.

Det fremgår heraf, at der vil blive op-rettet regelmæssig daglig dampskibsfor-bindelse efter initiativ fra Handelsfor-eningen.

Skibet (se note sidst i artiklen) har efter ombygning i Helsingør en smuk udstyret kahyt for 20 personer med tilhørende

toiletrum og på dækket er der plads til 120 personer (!). Besætning 3 mand.

Skibet ejedes af aktieselskabet Damp-båden „Holbæk”, der efter forudgående aktietegning, afholdt stiftende general-forsamling torsdag den 26. marts på Hotel Isefjord, hvor det oplystes, at den fornødne aktiekapital var tegnet, og hvor lovene vedtoges.

Som slutning på generalforsamlingen ud-talte dirigenten en tak til købmand Ras-mussen for den energi hvormed han havde virket for virkelighedsgørelsen af dette foretagende, der forhåbentlig vil blive til held for byen, hvilken udtalelse forsamlingen tiltrådte ved at rejse sig.

Den 30. marts 1885 annonceres med daglig fart (søn og helligdage undtagen), begyndende tirsdag den 31. marts.

Dampbaanden „Holbæk”

begynder sin **daglige** Fart (Søn- og Helligdage undtagen) paa **Forudsherred** og **Durs** **Tirsdag** den 31. **Marts**.

Den afaar fra **Vellerup** Kl. 7^{1/2}, Morgen til **Holbæk** anløbende **Durs** og retournerer fra **Holbæk** Kl. 2 **Eftm**.

Der annonceres herefter regelmæssigt.

Søn- og helligdage anvendtes skibet til „lystture” på fjorden bl. a. til Langtved, Vellerup Vig og Dragerup skov.

(„Dragerup anløbes, for så vidt vand-standen tillader det”).

Lysttur.

Dampbaanden „Holbæk”

afgaar **Store Bededag** d. 1ste **Maj**, til **Langtved Færge** tæt ved den smukke **Rygaard Stov**.

Afgangstiden er fra **Holbæk** Kl. 1, og den returnerer fra **Langtved** Kl. 6.

Paa Turen til Langtved anløbes **Durs**, ligeledes eventuelt paa Hjemturen, saafremt der er Passagerer, der skal landsættes der.

Billettprisen er 75 Øre for enfold Tur og 1 Kr. for Retur, Børn 50 Øre.

Holbæk byråd om fritagelse for bropenge i Holbæk havn for både fra Ourø og anførte, at „lade sig forstaa med, at Sogneraadet i Tilfælde af Mangel paa Imødekommehed fra Byraadets Side ville tage under Overvejelse, hvorvidt der maatte være Anledning til at gjøre Gjengjæld ved at tage Bropenge af Dampbaaden „Holbæk”.

Byrådet henholdt sig til en af havneudvalget afgivne erklæring, hvorefter det ansøgte ikke kan tilstås.

I december 1885 oplyser Holbæk Amts Avis, at der på den indre side af vestre mole efter havneombygning nu er indrettet anlægsplads og slæbested for Dampbaaden „Holbæk”.

Spørgsmålet om havneafgifter eller fritagelse rejses ved flere lejligheder.

I havneudvalgets skrivelse af 5./10.-87. til ejerne af skibet eftergives afgiften kr. 150 således for årene 1887 og 1888.

I 1889 den 2. maj tilskriver havneudvalget Holbæk byråd således:

Ved at tilstille Byraadet hoslagte Skrivelse af 23. f. M. fra Konsul Poul Smith her af Staden, hvori han for Dampskibsselskabet „Holbæk” anmelder, at Dampbaaden „Holbæk” ved Udgangen af Aaret 1888 har ophørt med sin fart paa Holbækfjorden og at Afgiften fremtidig bortfalder.

Godkendt af Holbæk Byraad, Holbæk Amt og Indenrigsministeriet. (!)

I juni 1889 ses af udvalgets arkiv, at Dampbaaden Ourø nu har påbegyndt den samme fart, som tidligere har været udført af Dampbåden „Holbæk”, „men som denne måtte ophøre med, da den ikke kunne betale sig”.

Det oplyses desuden, at Dampbaaden ikke efter 1. januar 1889 har anløbet havnen.

Emissionen af mærkerne har således foregået fra 31. marts 1885 til 31. december 1888.

Længere kunne jeg ikke komme. Trykkested, oplag etc. kunne ikke skaffes.

Først i 1984, som omtalt i Holbæk Amts Venstreblad den 14./1., dukkede nogle mærker op erhvervet af frimærkehandler Leif Petersen på en auktion i Schweiz.

Han har bestemt haft samme fornemmelse af fryd, opdagerglæde o. s. v., da han så dem første gang i Schweiz.

Da jeg slog op i Venstrebladet den 14. januar 1984 og så billedet af dette sjældne mærke, var fryden der igen.

Jeg havde iøvrigt kunnet skrive til British Museum i januar 1977:

„Dear Sirs”.

„De kan herefter rette Deres datering „1880?” til „1885—88”, hvis det behager Dem.

Yours truly

H. Als Andersen.

— — —

Note. -

Dampbaaden „Holbæk” hed oprindelig „BYLGIA” og var i „Officiel Fortegnelse over Danske Krigs- og Handelsskibe, der ere tildelte Kjendings-Signaler samt alfabetisk Register over Handelsskibene Marts 1883” anført saaledes:

N.S.G.B BYLGIA S (Skruedampskib), nom. Hestekraft 14. Bygningssted: Göteborg. Byggeaar —. Materiale J (Jærn), Kjendingsmaal i danske Fot: Længde 54,5, Bredde 13,4, Dybde 7,2, Brutto eller Gross-Tonnage. Under Hoveddækket 32. Hele Skibet 32 $\frac{1}{2}$. Fradrag: Maskinrum 16 $\frac{1}{2}$, Folkerum 2. Netto eller Register Tonnage: British Rule 10, Danish 14 $\frac{1}{2}$.

Fotografier er ikke fundet. Holbæk Museum ejer samtidige tegninger af Holbækkeren Hjalmar Holm, (se illustration). Helsingør Skibsværft, hvor skibet ombyggedes, har ikke arkivmateriale.

Den 28. april 1885 annonceredes forandret afgangstid „I anledning af overtagelsen af postbesørgelsen mellem Holbæk og Ourø”.

Forandret Afgangstid for

Dampbaaden „Holbæk”.

I Anledning af Overtagelsen af **Postbesørgelsen** mellem Holbæk og Ourø vil Dampbaaden „**H o l b æ k**” efter 1ste Maj afgaa fra **Holbæk Kl. 1.**

Annonce: Den 4. maj 1885:

Herved betjendtgjøres, at **Postforbindelsen med Ourø** fra 1ste Maj er forandret saaledes, at Posten **ifknu** sendes med Dampskibet „Holbæk”. Afgangstiden fra Holbæk er Kl. 1 Eftm. og fra Ourø Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Morg. daglig, Søndag undtaget.
Holbæk Postkontor den 29. April 1885.
Dall.

Fra en gennemgang af sogneråds- og byråds-protokoller noteres som kuriosum: Ourø Sogneråd søgte i september 1885



Fortegnelse over udstillerne og deres exponater

Carl O. Madsen, Mørkøv - GAMBIA i uddrag. -

Samlingen er velvilligst stillet til rådighed af familien.

Post- og Telegrafvæsenet	Forarbejder, prøvetryk, ark m. m. (21 rammer)
Arne Nielsen, Niløse	Tjekkoslovakiet - Landesamling 1945-55
samme	Færøerne - Julemærkeark med og uden guldtryk
Knud Jensen, Holbæk	Norge - Uddrag af landesamling fra 1867-1966
Engelbrecht Hansen, Holbæk	Lande omkring polarcirklen, breve m. m.
Gert Hansen, Roskilde	Europamærker - postfriske og breve
Conni Pedersen og Palle Hansen	Polen og Ungarn
Samleren, Vestergade, Holbæk	Stempeltyper - 2-farvede
Per Tagø, Undløse	Danmark og DVI - 2-farvede - Sk., øre og cent
Svend Hartby, Fårevejle	Danmark - Essays, prøve- og nytryk
samme	Dansk Vestindien - Uddrag af specialsamling
samme	Slesvig - Plebiscit
samme	Tyske kolonier, brugt/ubrugt samt helsager
samme	Esrom-, Taarbæk- og især Faarevejletypen
Benny Hansen, St. Merløse	Danske tekstmaskinstempler
Per Jørgensen, Holbæk	Russiske rige - brugt/ubrugt indtil 1924
Flemming Nielsen, Tølløse	Danmark 1851 - 1930
samme	Holbæk postkort
Viggo Lauritsen, Holbæk	Fransk Andorre 1931 - 1964
samme	Monaco - 1885 - 1924 (med helsager)
samme	Serbien
samme	Polen 1918 - 1921 (i uddrag)
samme	Banepakkemærker: Odsherredsbanen,
	Høng-Tølløse og Hørve-Vørslev banerne
Hans Ulrich Bach-Lauritsen	Danmark - 7 og 27 øres provisorier
Bent E. E. Lakjer, Holbæk	Dansk-Vestindien
Carsten Skovgård, Holbæk	Bypost - Danmark - blandet - brugt/ubrugt
Jan Vilhelmsen, Vipperød	Europa - (CEPT) postfriske
Lars Engelbrecht og J. Meldgård	Danske helsager 1879 - 1905
Palle Storkfelt, Holbæk	Schweitz i uddrag
Ib Larsen, Tølløse	Gl. Tyskland - Vest Tyskland (Berlin) - England
Carsten Daugård, Holbæk	Miniark - Europa
Arne Andersen, Hvidovre	Danmark - specialsamling i uddrag
Helge Andersen, Holbæk	Orchidéer, roser m. m.
Hans Gisiger, København	Schweitz i uddrag

På Æglageret vil samlingerne være forsynet med navn og nr. på udstillingsrammerne

-håndbøger til din fritid


Storkfelt
HOLBÆK BOGHANDEL ApS

TLF. 03 - 43 00 74

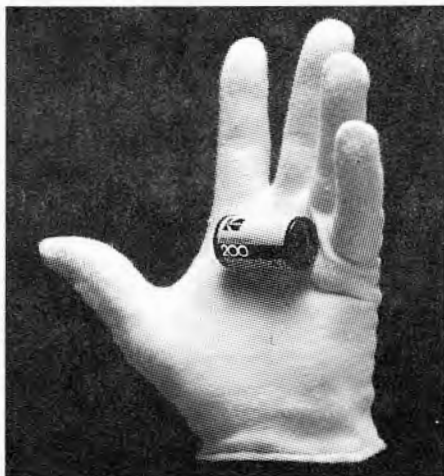
ALGADE 31

4300 HOLBÆK

ApS

**Be' om Kodalux nr. 1
fremkaldelse**

Kodalux's nye magiske fremkaldelse service



Kodalux nr. 1 får det bedste frem i dine billeder

hagner
ALGADE 26
HOLBÆK